

MAGYARAI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Királyi szavak: Mindenkiel jóviszonyt óhajtunk és békés együttélést akarunk szomszédainkkal. Megőrizzük szövetségeinket, szeretni fogjuk barátainkat, arra fogunk törekedni, hogy új barátokkal erősödjünk, de határozottan megvédjük jogaink szentségét is.

Eddig három és félmillió beiratkozott tagja van a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalnak

Vasárnap nagy népgyűlések lesznek Galatzen és Temesváron

Bucuresti. Saját tud. A lapok feljegyzik, hogy alig múlt el két hét azóta, hogy megkezdődtek a beiratkozások a Nemzeti Ujjászületés Frontjába, s máris több, mint három és félmillió beiratkozott tagja van. Vasárnap a Nemzeti Ujjászületés Frontja két nagy népgyűlést tart, egyet Galatzen, egyet Temesváron. A temesvári népgyűlést **Marta Alexandru** dr. királyi helytartó hívta meg. A nagygyűlés vasárnap lesz s azt a királyi helytartó nyitja meg.

Saját tud. **Baran Coriolan** dr. főpolgármester köríratot intézett a városi tisztviselőkhöz és alkalmazottakhoz és felhívta őket, miután mindannyian a Nemzeti Ujjászületés Frontjának tagjai, ennek előírás szerinti köszöntési módját használják, úgy a városbázán, mint pedig a városi váralatokban. Ez a köszöntés tudvaleg a jobbkez felemeléséből s a „Sánátate” köszöntőszókból áll.

Második megbeszélés az angol és az olasz államférfiak között

Chamberlain és Halifax péntek délben XI. Pius pápánál tett tisztelgő látogatást

Rómából jelentik: Az angol miniszterek római tartózkodása során egymást követik a fényes ünnepek és a fontos megbeszélések. A második megbeszélés **Chamberlain** és **Mussolini** között a Palazzo Veneziaában csütörtökön délután középeurópai időszámítás szerint 5 óra 30 perckor kezdődött és ötnegyedóra hosszat tartott. A megbeszélésen **Halifax** és **Ciano** is jelen volt. Erről a tanácskozásról sem szivárogtak ki részletek. Mindazonáltal jól értesült római körökben az angol-olasz megbeszélések állását csütörtökön este így jellemezték:

A szerdai és csütörtöki megbeszéléseken a két nagyhatalom képviselői részletesen áttekintették a főbb európai kérdéseket. Alkalmuk nyílt arra, hogy egymással ismertessék

álláspontjukat, mely iránt mindkét részről kölcsönös megértés mutatkozott. A függő kérdésekben azonban nem merült fel konkrét javaslat egyik részről sem. A tárgyalásokról egyébként pénteken este hivatalos jelentést fognak kiadni.

Pénteken még **Chamberlain François Poncet** római francia nagykövetet fogadja, akivel ismerteti a tárgyalás anyagát. Szintén pénteken délelőtt XI. Pius pápa előtt tisztelgőnek az angol államférfiak.

Meg kell még említenünk, hogy **Halifax** és **Ciano** külügyminiszterek között külön tanácskozások is voltak. Ciano e külön megbeszélés után **Mackensen** német nagykövetet fogadta, akit tájékoztatott a tárgyalások eddigi menetéről.

Befejeződtek a tárgyalások

Tisztázódtak az álláspontok, a két kormány nézetei egyes kérdésekben nem azonosak

Rómából jelentik: Beavatott angol körök véleménye szerint **Mussolini** és **Chamberlain** csütörtök esti második találkozásával az angol és olasz államférfiak közötti tárgyalások voltaképpen befejezetteknek tekinthetők. A megbe-

szélések során valamennyi politikai kérdést érintettek. A tárgyalófelek most már megértik egymás álláspontját, noha az angol és olasz kormányok nézetei egyes kérdésekben nem azonosak

Egy nép ideálnélkülisége

Írta: **Sólyom Béla** (Kézdisárfalva)

A lelkekből másoltam le e pár sort a szeretve tennivágyó lelkeknek, a névtelen hősöknek, akik Szizifusként újra meg újra küzködnek; időt, pénzt és fáradságot áldoznak s álmatlan éjszakáikon gondjaikban s izgatott tépelődéseikben, korán öszülten vérüket emésztik, mert a Magasságok felé, a végtelen Isten közelébe akarják emelni mépeiket. Ideált, célt vágnak a lelkekbe varázsolni, hogy a kisebbségi úton el ne tévedjenek. Ezeknek írom e pár sort, gondolom megértetek s még inkább e cikk címét.

Szedjük tehát e szomorú címet szét vallási és faji szempontból.

1. Nincs népünk lelkében egyetemlegesen kikristályosodott vallási ideál, mely vérebe, csontjába beszívódott volna. Az élő hit, mint tömegjelenség ismeretlen. Nem él Krisztus és evangéliuma mélyen a lelkekben; nem Krisztus után igazodik az élet és a munka; a könny és fájdalom, hanem ki-ki maga szabja ki élete törvényeit magának. Nem lengi át Krisztus szelleme a hegyet és völgyet, az utcákat és tereket s házakat és annak zugait. Ez az öntörvényűség az oka annak, hogy nincs népünk lelkében közös vallási ideál. „Aki nincs velem, szét szór.” Igaz szóról-szóra.

Ideig-óráig tartó fellángolás a népi lelki gyakorlatok (missziók), nagyobb ünnepek, körmenetek, stb. alkalmával tapasztalható, de ezek inkább a régi hagyományok, szokások szinte öntudat nélküli folyamánjai; *tűzek ezek, melyeknek nincs kölcsönösen egymás szívére átsapó tartós melegük; holnap-holnapután ezek már csak a vezérek emlékében élnek.* Hiába próbáljuk a hamu alatti paraszat élénk végében megtartani, élesíteni, fűjni, minden munka meddő marad. A tömegnek nincs égő, cselekvésre indító vágya Krisztus iránt. *Az oka talán ennek az, hogy nincs faji öntudata; nincs a történelme szívében-szájában. Krisztus is a jövő felé int; a történelem is a múltból a jövő felé húz. S mert e két jövő nem tud találkozni és szeretettel kölcsönösen állandóan egyesülni, a székely is feladja a hit örök igazságait s maga írja meg a maga élet-törvényeit teljesen hitellen alapon, Isten nélkül.*

Az élő hit megköveteli a történelmet s ha nem kapja meg, a hit elsilányul; viszont a nép szívében-szájában élő történelem abszolút biztossággal az örök igazságok, Krisztus, a hit felé nyomul s kiáltja a hitellenséget s feltámasztja a vallási ideált. Így lesz a történelem az élet mestere.

2. Interligenciánk lelki élete is sok vizsgálatra ad alkalmat s talán itt van a legnehezebben megoldható kérdések feltorlódottsága.

a) A vallási megosztottság mindenkit különféle hitcélok felé húz, melyeket mindennél a legelsőbb rendűnek tartanak, melyekért sokszor gyűlölnek és sokat áldoznak. A sok hitcél úgy látszik — nem engedi meg az együtton, az egyirányban való haladást s a haladással az egyvonalú, mindent átfogó s mindent kielégítő, hit-tel teli népi öntudat sikeres kialakulását. Különböző célok felé futunk s ezért magára hagyjuk, sajnáljuk vagy nevetjük egymást sikerben vagy sikertelenségben, mintha nem volna egy közös

forrás: népünk, melyből mindnyájan eredezünk. E sokféle való irányról, melynek hiánya miatt valami letargikus állapot nehezedik a lelkekre, mely mindenfelé kitermeli a hitközömbösséget.

b) E hitközömbösség terjesztői kölcsönösek, egyik sem vetheti a hibát a másikra. Közös vak-ságunknak ne továbbja azonban ott van — amit tán soha sem vettünk számításba —, hogy e hitközömbösségnek szomorú termékei vannak: az egyházi személyek könnyelmű lekicsinylése, a jó példa hiánya, a hosszú időre nyuló templomkerülés, a hitigazságnak könnyűszerű lecsépe-
lése stb. stb., amiket bizony a nép sem néz jó szemmel, eleinte lelkében nehezelt, fáj neki s aztán ő is követi, mert a példaszó itt is áll: „kicsi kutya nagytól tanul”.

c) A hitközömbösség édes gyermeke a féletlen, a megrökönyödés a sok önfeláldozó, önzetlenséget követelő, áldozatot igénylő munka miatt, melyet csak a nagyhitű emberek tudnak türelmesen sikerre vinni. Közömbös lelkek ez alatt vagy átbujnak vagy ezt önmaguk előtt szegyenletlen kikerülik.

Másrészt a való igazság kedvéért azt is jegyezzük meg hangsúlyozva, hogy intelligenciánk nem győzi már se szellemileg, sem anyagilag a sok önzetlen munkát és áldozatot éppen a sok kapkodó munka és irányítás miatt, mely sok meglepetés és csalódás forrása volt. Céltalan áldozataiban lelkileg kimerült. Viszont ha áldozataiban örömet, sikert, előrehaladást tapasztalna, nem rogya össze közömbös érdektelenségben.

d) Valahogyan közömbösségünkben ki kell emelkednünk, a Krisztusban való élő hit révén meg kell találnunk azt a közös hitesszényt, mely alapja és magaslatja legyen népünk öntudatának. Ezt a hitben tartalmas öntudatot fáradhatatlan szeretettel kell kifejlesztelnünk.

3. Mily csípős fájdalom vág szívünkbe, ha a gyermekek fehér seregére tekintünk! Lelkünk még érzi Isten teremtő kezének a melegét s e meleg után úgy tapogatóznak, mint a madárfióka a fészek után. Hideg, szúrós környezetben vannak; a krisztusi hit melege nem veszi őket körül, szóltanul esengenek valami isteni után, de vágyuk kielégülést nem nyer. Ha Istenről hallanak valamit az iskolában, szemük kitérül, arcuk lángos lesz s bámuló vonásaikon látható, hogy bizony odahaza keveset halottak a jó Istenről.

Istenem, mennyi bofrány, lélekölés történik naponként a családokban. Hány kicsi lélek vérzik a Herodesek miatt. Talán éppen e miatt érezzük Isten bosszúját s karjának reánk való nehezését. „Jaj, ki által a bofrány jön!” Krisztus már nem fenyeget: a jajok tengerében vagyunk a bofrányok okozása miatt.

4. Nézd meg a mai, új fiatalságot. Nem imponál előtte a szülő, az előjáró, a tanító, még az Isten se; 14—15 éves korában kocsmázik (honnan a pénz?); úton-útfélen szemtelenül és teli daccal s látható élvezettel káromkodik; dúrva és lelketlenül kegyetlen. Hogy kicsoda gondolatok motoszkálnak agyukban, azt ki-nyomozni nehéz. Annyi azonban bizonyos, hogy az otthon hitelenségét hordják és osztják szét barátaik között.

Az öregek kidülöben vannak s az új nemzedékből kerül ki a közeljövőben az egyház és községi tanács. Vajjon ez az új nemzedék mostani beállítottságban munkása lesz-e egyháznak és fájának?

Legyen látásom a felszínen kutatók előtt a legsötétebb pesszimizmus, de még akkor is érdemes e kérdést tanulmányozni, jegyzetet csinálni, gondolatot, tervet kovácsolni, hogy kisdokortól kezdve hitetlen fiatalságunkat megmentsük Krisztusnak és népünknek.

Jó, legyen pesszimizmus e pár sor. De akkor adatszertint összehasonlítást kérek a más kisebbségi népek fiatalásával, hogy a tények beszéljenek.

5. Elhunyt püspökünk, *Vorbuchner Adolf* iskolaügyi felfogásáról írta meg *Veress Ernő* a következőket: „*Előadásokban, cikkekben, magánbeszélgetésekben az iskola belső szellemisége mellett tört lándzsát. Azt akarta, hogy az iskolának ne csak a kereteit teremtsük meg, — a gazdasági és társadalmi fronton — hanem szellemi szintjét is. Elképzelése szerint a katolikus iskolának belső erővel kell hatnia; mely kulturával és pozitív világnézettel. A vallásos nevelés ellenségeit nemcsak künn kell keresni, hanem benn is: a meg nem alapozott, bizonyta-*

lon szellemű, felszínes katolikus iskolában.” (Erd. Isk. 1938—39. 1—2. sz.)

A nagy püspök lelki hagyatékából erős felkiáltásként hangzik ez a figyelmeztetés, mely bizony keserű tapasztalatokat is foglal magában. Abból a pár sornyi idézetből, amit leírtam, ismét és ismét lélekfurdalóan visszhangozik. Nem lehet könnyedén napirendre térni fölötte.

6. A sok-sok népi lelkigyakorlatot (miszió) tartó Lajos Balázs tapasztalata is keserves meglepetés: „a legjobb plébánián is a hívek 30 százaléka kikapcsolódott a vallási életből.”

Hangsúlyozottan mondom: 30 százalék és a legjobb plébánia. Hát akkor milyen lehet a közepes és a lelkileg gyengén álló plébánia lelkiélete?

Ha ezek után le merem írni, hogy a falvak házaiból csak a füst nyúlik az ég felé s nem az embert Istent összekötő vallási ideál, mely hitben és szeretetben összetartson s mely a falu közszellemét irányítsa és vezesse — lehet-e ez meglepetés bárki részére?

Ebből származik az, hogy falvaink lelki hangulata tele van unottsággal; az emberek kedélytelenül jönnek-mennek; annyi a belsejüket tépő furcsa gondolat, hogy sokszor egymás mellett köszöntés nélkül elmennek; gazdasági gondjaik miatt veszekednek, gyűlölködnek, fajiságukkal nem törődnek, s egymás iránti népi vonzódás helyett több az alattomos ártó szándék egymásuk között.

7. Ilyen ijesztő ténymegállapítás után kénytelen vagyok némely gyógyításmódot is leírni. Azonban nem tolongok fel magam specialistának, csak megkísérlem, hogy a segíteni akarás ösztönösüségét magam is kifejezzem.

a) Az élet gondja erősen kinozza atyámfiait. Ebből kellene őket kiemelni szövetkezetekkel, okszerű földműveléssel, háziiparral stb., hogy még a legszegényebbek is jusson ki valamiképp a vasárnapi ruha, mert a nyomor igen nagy lélek-szipolyozó, lassú, de biztos hitlő. Erre kötelez az igazság törvényei is.

b) Falutanulmányaink — ha megcsináljuk — szembeszökően élénk állítjuk a lelkisáztori munka új irányait, önkéntelenül felvetik a beszédek és előadások bősége témáit, melyek, ha sorra kerülnek fölkeltik a falu érdeklődését. Fájdalmak fognak megszűnni, sebek fognak beforrni; a lelkiségesség helyreáll s a hit mécsé meggyullad.

c) Ha napilapjaink is nemcsak szrevesztik, hanem segítik is a bánatok letörését, a vágyak kielégítését s az örömek fokozását, akkor a postolokkét üdvözölhetjük.

d) Gondolom, hogy a lélekreható gyógyításmódok a vallási ideál fölbresztését is elérhetik. Ha a vezetők lelkében Szent Pál büzgőségével támad föl a lélekápolás gondja, hogy „a szerető irgalom sürget az evangélizálásra”, akkor e munka nyomán a hit lángoskái fényleni kezdenek s néhány év múlva a hit fényébe öltözik a falu. Így lesz lassan a krisztusi hit — falu és tömegideál.

e) E siker csak akkor valósul meg, ha központi rendszeresen beállított programm nyer bevezetést. Az egyéni nekibuzdulások szépek, de irányító-lelkésítő támogatás és rendszer hiánya miatt könnyen derékba törnek. Az áldozat pedig csak az egyén, aki sok erő és munka befektetés után megtörtén szegyenpadra kerül. — Ezt előzzük meg.

8. Nincs népünkben olyan sajátmagára vonatkozó nemzeti eszmény, mely a saját multja történelméből, a hagyományokból, a népviselethez, a szokásokból, a népművészet és dalból, mint élő öntudat tör elő bátran, mindenkitől és mindentől függetlenül, mindenkor és minden helyen. Elő vezető szellem ez, mely közülünk messze kinőten jár a küzködő élet fölött s hivatása az, hogy kiapadhatatlan forrású életéből éltesse mindeneket s elárasszon a népi összetartozás testvéri érzetével s az abból fakadó önbizalommal. Ne legyen az élet-

nek olyan kis vagy nagy fordulata, melyben a hit föl ne gyuljon, hogy fényével világítsa, melegével növeljen, erejével sziklaszilárdakká acélosítsa.

Ennek a szellemnek, ennek az ideálnak abszolút életjogai vannak, melyek valóban isteni és természeti forrásokból ösörgedeznek és táplálkoznak; megsemmisíthetetlenek, mert vérben, húsból, csontból gyökereznek.

Nézd a szászt: pár százezernyi tömege évszázadokon át nemzeti öntudatából élt és él, mert vezető szellemétől soha el nem szakadt.

Vagy vizsgáljál az ukrán életét! Mint kisebbség e szellem útmutatása alapján milyen előkelő utat vágott ki magának a dicső lengyel nép sorai között.

Vagy itt van szemeink előtt a svábi Két-száz év után is felsorakozik előttünk ünneplésesen szellemileg és gazdaságilag s forró alkotni vágyó vágyak hevítik a lelkét.

S míg mindezek történnék, az alatt a jó Klió történetkönyvében az utókor számára öreg betűivel lassan csak írogatja a mi téves diktálásunkat. Például az ilyeneket: a székely megbízhatatlan, részeges, fajtáját könnyen elhagyó, bicskás, lusta, nem kitartó, kétesű, templomkerülő... S mindezt diktáljuk élethelyzetének ismerete nélkül és szinte megszóktott módon régen... réges-régen...

Magunknak, a tanultaknak a szegénye, ha népünknek gyarlóságai vannak. Ne halmozuk tovább a szegényt. Hisz azért ver Isten mind a két kezével, hogy tudatlan, ősi röghöz ragaszkodó, egyszerű népünkkel így szívtelenül bánunk. Vigyük már egyszer biztos partra népünket bármilyen áldozatba kerül is; adjunk neki vezető szellemet, ideálokat, hogy éljen... éljen vére hevülése szerint büszke életet... igen, éljen Krisztusnak fájában.

E nép soraiból sarjadtunk ki mi is; büszkeségünk semmiképp se engedheti meg, hogy a falvakban élő édes atyáink faji ideálok nélkül tűnjenek el s hozzá még szívészertő gyászbeszédeket mondjunk fölöttük.

Öreg Klió! Most én diktálok neked! Fordíts új lapra és írd: Halálom szegyenlem, hogy fenti címet leírtam és taglaltam, mert ez az ideálnélküliség Isten és emberek előtt a porig megszegyenítő szegyen reánk, hogy idáig engedjük sorsunkat. Erős a meggyőződésem, hogy még atyáink sírjából is fel tudjuk kelteni ideáljainkat: a krisztusi hitet és a népi öntudatot s munkánkkal és gondoskodó szeretetünkkel az élet gyakorlati jóságát tudjuk megvalósítani ez ideálok útján.

Beiktatták Nagybánya magyar alpolgármesterét

Nagybánya. Saját tud. Ismeretes, hogy Coman Simion ezredes, vármegyei prefektus Hanzu királyi helytartó jóváhagyásával, Nagy-bánya város élére Gárdonyi Nagy László erdő-főmérnök személyében magyar alpolgármestert nevezett ki. Az új alpolgármester beiktatás esütörtökön, a városháza nagytermében ünnepélyes keretek között ment végbe. A hivatalos esküt dr. Pop Traian főszolgabíró vette ki, aki eskütétel után melegen üdvözölte az új alpolgármestert. Nadolu Toma ezredes-polgármester kijelentette, hogy Gárdonyi Nagy László, aki évtizedek óta a városi erdészeti ügyosztályt vezeti, számtalan esetben bebizonyította becsületességét. Amikor a magyarság képviselőiben magyar alpolgármestert keres-tek, a hivatalos tényezők választása ezért esett Gárdonyi Nagy Lászlóra. A tisztviselő üdvöz-letét dr. Rusu Alexandru városi főjegyző tol-mácsolta, majd Gárdonyi Nagy László köszön-te meg az iránta megnyilvánult bizalmat.

Az alpolgármester az ünnepség után az újságírók előtt kijelentette, hogy minden ere-jével, de a törvényes keretek között, védel-mezni és támogatni fogja a kisebbségi érdeke-
ket

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!

Hogyan éljen a vesebajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál orvos.

Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások

Ara 95 lei.

A kolozsvári katonai törvényszék megszüntette a dr Scheffler Ferenc ellen indított bűnügyi eljárást

Kolozsvár. Saját tud. Az igazságügyi minisztérium amnesztiarendeleletet adott ki, amely a napokban jelent meg a hivatalos közlönyben. A kegyelmi rendelet értelmében mindazoknak a bűnügyében, akik ellen a hatóságok tiltott röpírat maguknál való tartogatása címén eljárást indítottak, de még véglegesen el nem ítélték, pertörlesztést kell alkalmazni.

Az amnesztia-rendelet alkalmazását szerdán kezdte meg a kolozsvári katonai törvényszék ügyészsége. Ennek során dr Scheffler Ferencnek, a Magyar Lapok és Néplap-ot kiadó Szent László-nyomda ügyvezető igazgatójának ügyét is felülvizsgálták. Mint ismeretes, dr Scheffler Ferencet a katonai törvényszék egy vámvizsgálati eljárásból kifolyólag tiltott röpíratok magánál tartása címén két évi fogságra ítélték. Scheffler annakidején megfellebbezte az ítéletet s így ügyét folyamatban levőnek kellett tekinteni. A katonai ügyészség ennek megfelelően dr Scheffler Ferenc esetében is alkalmazta az amnesztiarendeleletet és megszüntette ügyében az eljárást.

A katonai ügyészség döntése folytán dr Scheffler Ferencet még szerdán este szabadlábra helyezték.

A megyefőnökök, mint első gazdák

Kibővült a megyefőnökök hatásköre

Bucurestiből jelentik: Románia politikai történelmében a megyefőnökök esetről-esetre más és más szerepet töltek be. A pártképviselői képviselői voltak a megyében, végrehajtó hatalommal felruházott magasrangú tisztviselők, különböző választások rendezői voltak, csak épen gazdák nem voltak sohasem.

Az ország új elrendezésével és megszervezésével egyidejűleg a megyei prefektusok elsősorban gazdák lettek, hiszen minden időben azok is kellett volna, hogy legyenek.

A közigazgatási egységek, a megyék vezetőit a katonai egységek képzett vezetői közül nevezték ki, — a katonaságnál ugyanis hozzáértésen kívül nagyfokú gazdasági szellemet is követelnek. A közigyűgyek terén az új vezetők nagy hozzájárulással és munkaszeretettel tették tanubizonyosságot.

Amióta katonatisztek állnak a megyék élén, kiirtották a politikai rendszer rákfenéjét, az egyéni előnyököt célzó kijáráásokat és pártfogásokat. Még egy év sem telt el és máris nagy előrehaladásról számolhatunk be, melynek során közhasznú munkákat végeztek a lakosság helyzetének feljavítására.

A megyefőnökök kezdeményező szellemétől vezérelve megvalósítottak sokmindent, ami hatáskörükbe tartozik. Így Krassó-megyében Adrian ezredes-megyefőnök energiája és szeretetteljes munkálkodása révén több menhelyet állítottak fel a szegény gyermekek számára.

A decentralizáció elvének továbbfejlesztése és a lakosság érdekében, hogy a lakosság kérését kisebb költséggel intézhesse el, Armand Călinescu belügyminiszter körrendeletben felhatalmazta az összes megyefőnököket, hogy az összes sürgős ügyekben saját hatáskörükben dönthessenek.

Az első gazdák tehát, a közbajok alapos ismerői ezentúl elintézik az összes helyi jelentőségű kérvényeket is.

Nagyjelentőségű és kedvező időben jött ez az intézkedés.

Chwalkovszky cseh külügyminiszter berlini útja

A külügyminiszter nagyszabású gazdasági kiegyezést köt Németországgal.

Prágából jelentik: Jól értesült körök úgy tudják, hogy Chwalkovszky cseh külügyminiszter berlini látogatása csak gróf Csáky István magyar külügyminiszter látogatása után történik meg. Chwalkovszkyt berlini útjára

egész sor szakember kíséri el, mert a megbeszélések során inkább gazdasági kérdésekről lesz szó. A cseh külügyminiszterrel Ribbentrop német külügyminiszter tárgyal.

Külön bírósági bélyegeket hoznak be január 20-tól kezdődően

Együttal az eddigi önkéntes eljárási díjfizetések megszűnnek

Bucuresti. Saját tud. A király pénteken aláírta azt a rendelet törvényt, amely az úgynevezett „Timbru Judiciar” (Igazságügyi bélyeg) létesíti. Az új törvény január 20-án lép hatályba, az új törvény négy szakasza a következők:

1. szakasz: Az önkéntes bírósági taxák Timbru Judiciar-ral, bírósági bélyeggel helyettesíttetnek.

2. szakasz: A bírósági bélyeg módosítását az igazságügyi minisztérium bocsátja ki.

3. szakasz: A bírósági bélyeget minden bírósági íratra és minden ténykedésre alkalmazni kell, ami a bélyegtörvény és a bírósági íratok és tevékenységek illetékezéséről szóló törvény értelmében valamilyen módon illetékezés alá esik.

4. szakasz: A bírósági bélyegek értéke egy, két, négy, hat, tíz, ötven és száz lei.

Zsidó küldöttség kereste föl Rómában Chamberlaint

Hitler nagyobb nyomatékkal támogatja az olasz követséget

Párizsból jelentik: Francia politikai körökben úgy látják, hogy Hitler még sokkal nagyobb nyomatékkal támogatja a földközi-tengeri olasz kívánságokat, mint azt eddig hinni lehetett volna. E körök értesülése szerint Németország egyelőre nem erőszakolja kelet-európai és nagyukrán terveit, mert meggyőződött róla, hogy ebbeli szándékait erős angol befolyás keresztezi, mely ezeken a területeken nagy érdekeltséget mutat.

E hangulatváltoztatásnak az okát abban találják, hogy Hitler nem adta fel az angolok felé való tájékozódás gondolatát. Ezért úgy látszik, hajlandó arra, hogy középeurópai poli-

tikájának tempóját egyelőre csökkentse.

Rómából jelentik: Az Olaszországban tartózkodó külföldi zsidóság nevében Chamberlain angol miniszterelnök előtt küldöttség jelent meg, amely emlékiratot nyújtott át. Ebben arra kéri a Rómában tárgyaló angol miniszterelnököt, hasson oda Mussolininél, hogy hosszabbítsa meg a külföldi zsidók tartózkodási engedélyét, mely február 2-ig lejár, mert országai nem fogadják be őket és egyelőre nincs hova menniük. Az emlékiratban még azt is kéri, hogy biztosítsanak számukra a világ valamelyik sarkában valahol egy darab földet, ahol nyugodtan letelepülhessenek.

A munkaügyi miniszterium rendelete a mesterkönyvekről

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszterium a következőket hozza a munkaadók tudomására: A munkaadók mesterek kötelesek mesterkönyvvel és iparral rendelkezni. Mérnököknek, felső ipari iskolák és másodostályú szakiskolák végzettjeinek okmányok alapján bocsátják ki a mesterkönyveket. A mesterkönyv elnyeréséhez a többi kategóriabeliek kötelesek egy vizsgát letenni és munkakönyvet be-

mutatni arról, hogy legalább három esztendeje gyakorolják mesterségüket. A törvény engedélyezi a vizsgát 1939 december 31-ig bezárólag azon mesterek számára is, akik sem mester, sem munkakönyvvel nem rendelkeznek. A vizsgáztató bizottság elé bocsátásukhoz azonban bizonyítaniuk kell, hogy jelenleg munkaadó mesterek, hogy 1936 április 30-án már volt műhelyük abban a szakmában, amelyben mesterkönyvet igényelnek, hogy legalább ötéves gyakorlattal bírnak. A bizonyításhoz szükséges okmányokat kibocsáthatják akár a munkakamarák, akár a pénzügyi hatóságok, vagy betegségyező pénztárak. Az érdeketlek egy kérvényt kell letégyenek a bizonyító iratokkal együtt a tartomány munkaügyi felügyelőségéhez, vagy munkaügyi alfelügyelőségéhez. Az iparengedélyeket csak a mesterkönyvek elnyerése után bocsátják ki. A törvény értelmében a mesterkönyvekkel nem rendelkező munkaadók üzemeit be fogják zárni.

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénzelőzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!
LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

Orosz lapok megdöbbentő képet festenek a „szovjet-paradicsomról”

Hiteles adatok az oroszországi állapotokról

Kassa, január hó.

A Felvidéken mintegy kétszáz fehér-orosz emelkedett el, akik egyesületet is alakítottak, amely kb. a „Nemzeti Párt”-nak felel meg. Ez az egyesület kizárólag kommunistaellenes küzdelemmel foglalkozik. Az egyesület vezetője Zaszenko Anatol mérnök, aki szolgált a fehér hadseregben is, majd amikor ez felbomlott, löbbi társával együtt ő is elmenekült, de életének célja, minden eszközt megragadni, hogy megdöntse a vörösök oroszországi uralmát.

Zaszenko mérnök kilátásba helyezte, hogy telán módjában lesz az oroszországi jelenlegi eseményekről hiteles felvilágosítást adni, ami már hosszú hónapok óta nem volt lehetséges. Most bőséges híryanag áll már a mérnök rendelkezésére és ebből az egyik forrás az *Izvestija* című oroszországi lap.

Az első hír, amely az ember szemébe ötlök, az egyes legfontosabb élelmicikkeknek hihetetlen magas ára:

1 kg. rozskenyér (Oroszországban már nem a font a súlymérték-egység, hanem a kilogram) ára: 1 rubel.

Hogy ez mekkora értéket képvisel, elég ha tudjuk a kereseti lehetőségeket. Így például ennek a lapnak az adatai szerint a közepes fizetésű tisztviselő — ebbe az osztályba sorozhatjuk a gépirókisasszonyt is — naponta 1,3 rubelt keres, míg egy napszámosember bére átlagosan naponta 3 rubel. Tehát alig keresnek meg egy napi munkával másfél kiló kenyert, illetve a munkás három kilogram kenyér értékét.

FURCSA ÁLLAPOTOK AZ ÉLELMISZERELLÁTÁSBAN

Nézzük a további élelmiszerárakat.

A II. rendű fehér kenyér ára kg.-ként 3,4 rubel, míg az úgynevezett I. rendű fehér kenyér ára kg.-ként 5 rubel. Tehát a tisztviselőnek négy napig, egy munkásnak pedig csaknem két napig kell dolgoznia, ha arra támad kedve, hogy 1 kilogramnyi fehér kenyeret egyék.

Még döbbenetesebbek a szalonna- és húsdarabok. Egy kiló szalonna ára 12—20 rubel, aszerint, hogy Oroszországnak melyik városában, illetve nagyvárosban, kisvárosban, vagy falun vásárolja-e valaki. Húsfajták között nincs árkülönbség, illetően marha, sertés, birka vagy borjú-húsnak átlagos ára van, amely a zsíradék árához igazodik, tehát különként ezek is 12—20 rubelbe kerülnek. — A tejgazdasággal is baj lehet Oroszországban. Esetleg a vidékről városokba való szállítás okozhat szinte leküzdhetetlen nehézséget, mert egy kilogram vaj ára a „Pravda” című lap egyik legutóbbi száma szerint 20—30 rubel.

Az egyik legfontosabb élelmiszernek, a sónak a szállításával is baj van és így a népek sóellátása érthetetlenül zavaros. A tengerparti városokban és községekben igen olcsóért lehet sót kapni, ezzel szemben az ország belsejében sűrűn előfordul, hogy teljesen kifogy a sókészlet. Tudvalevően Oroszországban minden üzlet az állam kezében van — hivatalosan. Tehát sőt is az állami központi szervtől kell igényelni annak a közületnek, amelynek szüksége van rá. Előfordult, — erre is hiteles adatok vannak, — hogy egy város bizonyos mennyiségű sót rendelt a moszkvai központtól; a vagonok meg is érkeztek, de az átvételnél kiderült, hogy nem sóval rakták meg a kocsikat, hanem — gyufával. Még groteszkebb, hogy éppen olyan város kapta Moszkvából a gyufaküldeményt, ahol óriási gyufaipar van és így onnan szállítják a gyufát a moszkvai központba.

Hasonlóan jellemző a szovjet-gazdálkodásra, a népek tengeri hallal — ott ez igen

fontos népélelmiszeri cikk — való ellátása. Az Azovi tengerparton hihetetlen mennyiségű hal van. A halat azonban a szovjet-biztosok összegyűjtik a halásztól és a part mentén elhelyezett halkonzervgyárakba szállítják be, ahol felfűstölik, olajba rakják vagy beszózzák. A partmenti városban az élelmiszerüzletekben viszont nem lehet halat kapni. Az ottani lakosság, ha halat óhajt, a moszkvai központtól kér és onnan szállítják ide vissza az itt fogott és itt konzervált halakat. Emiatt volt az Azovi tengerpart egyik városában a helyi szovjetben bizonyos nézeteltérés, amint ez az *Izvestia* egyik november végén megjelent számában olvasható.

BAJOK A RUHAZKODÁSSAL

A ruházati cikkek ára, az élelmiszereknek megfelelően, ugyancsak szinte megfizethetetlen. Egy pár közönséges cipő az állami üzletekben 200 rubel, de olyan silány minőségű, hogy például az „Izvestia” egyik számában azt írja, hogy a cipők miatt sok panasz érkezik a cipőgyárak szovjetbiztosához. Ugyancsak az „Izvestia” írja, hogy ezt kihasználják egyes üzerek és 500 rubelt is kérnek egy pár cipőért. Igaz, hogy a zugban vásárolt cipő minősége jobb; de halállal büntetik azt, aki ilyen cipőt elad, vagy vásárol.

Férfiöltöny és télikabát alig kapható. Tudják ezt a szovjetterületen élő oroszok külföldi hozzátartozói is, akik eleinte küldöttek Oroszországba ottani rokonaiknak egy-egy öltönyt, vagy télikabátot. A szovjet azonban erősen védekezik még az ajándék „behozatal” ellen is és ezért akkora vámmal sújtja a ruházati cikkeket, hogy lehetetlennek teszi az ajándékozást.

Az egyes európai szovjetkövetségeknél táblázatok vannak, amelyek pontosan felsorolják, hogy milyen ruházati cikkek után mennyi vámot kell nemcsak valutában előre lefizetni — az ajándékküldőnek. Így például férfiolöltöny után 300 francia frank a vám. Ezt az összeget annál a szovjet követségnek kell előre lefizetni, amely országból az ajándéksomagot elküldik. De ezenkívül még több nehézséget támasztottak. Ha új is az öltöny — melyet el akar valaki küldeni — akkor is fertőtlenítenie kell, mielőtt becsomagolja és erről hivatalos irást kell felmutatni. Ha használt ruhát akar valaki elküldeni, ugye ezt teljesen ki kell javítatnia és kitisztíttatnia, mert ha csak egy gomb is hiányzik a ruháról: az orosz követség nem engedélyezi az elküldést.

EGY KIS POLITIKA

Az orosz belpolitikai viszonyokról is alig érkeztek az utóbbi időben hiteles értesítések. Híre járt, hogy a GPU országos vezetője, Jezsov nincs már a hivatalában. — De senki sem tudta, hogy hová tűnt és mi lett vele? Az *Izvestia* megírja, hogy Jezsov betegsége miatt vonult vissza (tuberkulózisos beteg). Ugyancsak kiderül egy másik híradásból, hogy a GPU jelenlegi vezetője Beria, aki Stalin földije és aki ezelőtt a Kaukázusban volt hírhedt GPU főnök. Négy hónappal ezelőtt nevezte ki Stalin Jezsov utódjának, országos GPU főnöké. Legutóbbi hírek szerint Beria első ténykedése 200 GPU-tiszt bezerátása volt.

A „NÉP ELLENSÉGE”

1938-ban nagyon rossz gabonatermés volt Szovjet-Oroszországban. A lapok megírják, hogy 30 százalékkal kevesebb gabona termelt, mint az előző esztendőben. Ezt azzal indokolják, hogy a „nép ellenségei” okozták a bajt, akik mindent elkövetnek, hogy a szovjet erejét gyengítsék.

Az igazság viszont az, hogy a rossz termés oka — mint bennünket felvilágosítottak — a szovjet rendszerében van. Tudniillik a hivatalos lap rendszeresen parancsolja meg, hogy az egyes vidékeken mely napokon kell a gazdáknak szántaniok, vetniök, aratniok, illetve csépegniök. Akármilyen is az időjárás, az előírt napokon el kell végezni a földműveléssel kapcsolatos munkálatokat, tekintet nélkül arra,

hogy például esik-e akkor az eső, amikor a cséplést írták elő az egyik megyében.

Oroszországban — általában divatos szólam — ha valami baj akad, hogy kijelentik a hivatalos körök: ezt a „nép ellensége” idézi elő. A legjellemzőbb erre vonatkozóan az alábbi eset, amely az orosz repülőiparnál fordult elő.

Oroszországban van egy egyesület, az — *Oszodviahim*, amely a repülés barátait egyesíti egy táborban. Szovjet-Oroszországban a legnagyobb repülőbázis Novoszibirszkben van, Délnyugatszibirjában. Óriási mennyiségű gépet készítenek, mert sokat kell szállítaniok Spanyolországba és Kínába. Az orosz repülőgépek ezeken a harctereken gyorsan csődöt mondtak, sőt sűrűn előfordult, hogy lezuhanáltak. Azonnal megindult a nyomozás, hogy mi lehet ennek az oka? Ezzel kapcsolatban is azt írják az orosz lapok, hogy a „nép ellenségei” okozták a repülőgépipar csődjét.

A BÚNBAK KERESÉS

Arról azonban nem írunk, hogy esztendővel ezelőtt kivégezték Levandovszky-t, aki a leghíresebb orosz repülőgépkonstruktőr volt és akinek az volt a bűne, hogy egy katonai repülőgép, amelyen előkelő orosz emberek foglaltak helyet, a próbarepülés során lezuhant és utasai életüket veszítették. Kiderült ugyan, hogy a gép szerencsétlenségét az olajvezeték eldugulása idézte elő, ő azonban bűnbakot kerestek és ezt Levandovszky személyében meg is találták.

Levandovszky halála után egyszerűen kivégezték egy volt orosz cári tisztet — aki előbb fehértiszt is volt, majd vörös lett — az orosz repülőgépipar főnökének. Ez gyártotta is a gépeket az előírt program szerinti mennyiségben, de nem értett hozzá, csupán a munkásoktól függött, hogy milyen jók ezek a gépek? Miután a spanyol és kínai harctereken tovább is lezuhanhat az orosz repülőgépek, a volt tiszt ellen is vizsgálat indult. Letartóztatták, majd kivégezték. Hasonló sorsra jutott a novoszibirszki repülőgépgyár százötven munkavezetője is. Az „Izvestia” meg is kérdezi a szovjet vezetőket egyik legutóbbi számában, hogy mi szükség volt erre, amikor mind a százötven kivégzett embert Moszkvából küldötték a repülőgépgyárba? Honnan kell tehát vennünk — írja tovább — a repülőgépgyártás szakembereit, ha már a moszkvai központba is befészkeltek magukat a „nép ellenségei”?

Néhány nap előtt jelentették, hogy ismét lezuhant egy „modern” orosz óriásgép és ezért 25 embert letartóztattak.

Mindenütt keresik a baj okát, csak ott nem, ahol tulajdonképpen van. Nem látják be, hogy azért silányak az orosz repülőgépek, mert rettenetes nagy a hajszja és parancs szerint kell a megfelelő számú gépet elkészíteni. Ha csak egyetlen géppel is kevesebb készül el az előírt időre, kész a szabotálás vádjá, közbelép a GPU és ennek az eljárásnak az eredménye: a kivégzés.

Mindezek a felsorolt adatok: tények, amelyeket annál is inkább hiteleseknek kell elfogadnunk, mert hiszen a szovjethatóságok ellenőrzése mellett szerkesztett és kinyomtatott újságok írják. — Milyen lehet azonban a valóságos helyzet, ha saját lapjaik így írnak?...

Gover angol mérnök Oroszországba repült, hogy orosz szülésétől telességét, akit a vörösek viaszartottak Szovjet-Oroszországban, hazavigye Angliába. Azonban Grovert kényserleszállása alkalmával letartóztatták és csak nagy nehézségek árán sikerült megszereznie a kiutazási engedélyt. A házaspárról Angliába való utazásuk közben készült a fenti kép

Jean Daladier, a francia kormányelnök legidősebb fia, új ifjusági szervezetet alakított, a „Francia Birodalom Ifjusága” néven. Képünk a fiatal elnököt beszéde tartása közben ábrázolja

A spanyol nemzetközi dandár egyik volt parancsnoka merénylőkre készült a francia közegészségügyi miniszter ellen

Párizsból jelentik: A képviselőház kapuja közelében a rendőrség letartóztatott egy ott sétáló férfit. Kiderült, hogy az elfogott ember a spanyol nemzetközi dandár egyik parancsnoka volt, aki kihallgatása során beismerte, hogy Ruchard egészségügyi miniszter ellen merényletet akart elkövetni.

Onbetörés gyanújával letartóztatták a bonchidai állomásfőnököt

A „betörők” elégették az állomás pénztárcskönyvét is

Kolozsvár. Saját tud. Napokkal ezelőtt nagy feltűnést keltett az a rendőri hír, hogy álarcos banditák vakmerő támadást intéztek Burju Ioan, a bonchidai állomásfőnök ellen és miután Burju ártatlanná tették kirabolták az állomás pénztárát, magukkal vittek onnan körülbelül 20 ezer leinyi összeget és hogy az állomásfőnök ne indulhasson a rablók üldözésére teljesen levetkőztették és ruháját egy csomóba rakva, petróleummal leöntötték és meggyújtották azt.

A feltűnő rablótámadással kapcsolatban a megyei csendőrséggel karöltve a kolozsvári rendőrség is bekapcsolódott a nyomozásba és az feltűnésteltető felfedezéshez vezetett.

Az állomásfőnök ugyanis vallomása során több ízben ellentmondásba keveredett.

Nem tudta leírni támadóit, ezt azzal indokolta, hogy támadói hátulról támadtak rá, arcát a földre szorították és így semmit sem láthatott. A rendőrség és csendőrség azonban semmi olyan nyomra nem tudott bukkani, ami igazolhatta volna ezt a kívülről jövő támadást. Ekkor alaposabb vizsgálat alá vették az iroda helyiségét és ennek során azt is megállapították, hogy az állomásfőnök nemcsak az állomásfőnök ruháit elégették el, hanem

azt a pénztárcskönyvet is, amelyből meg lehetett volna állapítani, mennyi pénz volt a kasszában a rablás pillanatában?

Ennek a feltűnésteltető felfedezésnek az alapján természetesen más irányba terelődött a nyomozás és az állomásfőnök a keresztkérdések súlya alatt beismerte, hogy a rablótámadást csak rögtönözte, mert félt a rovasolástól. Pénztárkezelésének tartama alatt ugyanis jelentős összegeket tulajdonított el, amit nem tudott pótolni és hogy elkerülje a büntetőjogi felelőségre vonást a rablótámadás megrendezéséhez folyamodott. Megdöbbenő beismerő vallomása után Burju letartóztatták és beszállították a kolozsvári ügyészségi fogházba.

Az új földreform előkészítése Magyarországon

A törvényjavaslat szerint másfélmillió katasztrális holdat sajátítanak ki birtokpolitikai célokra. — A kisajátított birtokokért teljes kártalanítást adnak

Budapestről jelentik: A nemzeti egységpárt csütörtökön este értekezletet tartott, melyen gróf Teleky Mihály földművelésügyi miniszter ismertette a kishaszonbérletekről szóló törvényjavaslatnak a kormány által már elfogadott szövegét.

A mostani javaslatban az eredeti javaslattal szemben lényeges változások csak az igénybevehető területek nagysága tekintetében van így az 500—1500 holdig terjedő földbirtokoknak 20 százalékát, 1500 holdon felül pedig 4000 holdig a 40 százalékát lehet kishaszonbérlet céljára igénybe venni. A kötött birtokoknál megmaradt a meghagyandó minimum 300 holdas felső határa, de 300-tól 1500 holdig terjedő birtokból az új javaslat szerint nem 20 százalékot, hanem 30 százalékot vesznek el. A javaslat szerint összesen igénybevehető terület 1 millió 515 ezer katasztrális hold, melyet a kormány birtokpolitikai célokra kisajátíthat.

Ismertette gróf Teleky Mihály azt is, hogy külföldiek birtokában 109 ezer katasztrális hold föld van Magyarországon, amiből 44 ezer hold vehető el. Zsidó tulajdonban az eddigi javaslat szerint 326 birtokos kezén 240 ezer hold van, amiből 72 ezer hold vehető igénybe, az új javaslat szerint azonban ez a mennyiség lényegesen növekedni fog. Egyelőre azonban a zsidóbirtok kérdésben pontos számszerűséget megállapítani nem lehet.

Teleky Mihály rámutatott arra, hogy a földbirtok reform célja a kisexisztenciák számának gyarapítása és az, hogy a fajmagyarság

erejét emelje a termelés csökkenésének kizárásával. Rámutatott arra is, hogy minden birtokos megkapja méltó árat az igénybe vett földbirtokokért. A különbség a régebbi telepítési törvényvel csupán az, hogy most a kártalanítás 50 százalékban készpénzben, 50 százalékban pedig 25 évre szóló 3 és fél százalékos utólagos kamatozású állampapírokkal fog történni.

A pártértekezlet a törvényjavaslatot elfogadta.

IMRÉDY MINISZTERELNÖK A NAGY TÁRSADALMI KÉRDÉSEK MEGOLDÁSÁRÓL.

Az értekezlet után pártvacsora volt a Nemzeti Egység Pártjának klubhelyiségében. Vacsora közben Imrédy Béla miniszterelnök beszédet mondott, melyben hivatkozott arra, hogy az esedékessé vált nagy társadalmi és gazdasági kérdések megoldása nem idegen mintára történik, hanem a magyar nemzet életszükségletei kielégítésére.

— Felhozzák mostanában — mondotta Imrédy miniszterelnök, — hogy az országban a bizonytalanság korszaka kezd elterjedni. Ezeknek a sugdolózásoknak két oka van. Elsősorban a kormány által megvalósítandó reformok nagyon sok érdeket érintenek, másodsorban pedig néhány nappal előbb új mozgalom zászlaját bontottam ki azoknak a magyaroknak a számára, akik a jobboldali magyar politika elszánt és becsületes megvalósításában akarják az ország boldogságát elérni.

Csáky külügyminiszter bejelentette, hogy Magyarország csatlakozik a világbolsevizmus elleni hármass egyezményhez

A vacsora során szó volt arról, hogy egyes állítások szerint Németország beavatkozni akar a Magyarországon belülről. Csáky István gróf külügyminiszter erélyesen szembeszállt az állítással, mint olyan híreszteléssel, melyet csak rémlátók terjesztenek. Együttal jelezte, hogy Magyarország volt az első, amely a világbolsevizmus ellen felvette a küzdelmet. Azóta három olyan nagyhatalom, mely Magyarországgal baráti viszonyban van, külön egyezményt kötött arról, hogy a világbolsevizmus propagandája ellen közösen védekeznek. Ez nem támadó

jellegű, — emelte ki Csáky külügyminiszter, — hanem védelmi szerződés. És most antibolsevista hagyományainkhoz híven bejelentem, hogy amennyiben a három baráti nagyhatalom kormányai megfelelő módon felkéri a magyar kormányt, a magyar kormány nem zárkózik el a bolsevista-ellenes egyezményhez való csatlakozás elől.

Csáky István bejelentése nyilvánvalóvá tette, hogy Magyarország rövidesen csatlakozik a bolsevista-ellenes arcvonalhoz.

Leszaladt a motoros a töltésről

Véletlenül múlt, hogy a folyóba nem zuhant a resicai vonat

Temesvár. Saját tud. Könnyen végzetessé válható vonatkisziklás történt csütörtökre virradó éjjel a Temesvár és Resica közötti vasúti vonalon. Resicáról Temesvár felé volt útban a 1228. számú motorosvonat. Monyok és Kolcán állomások között haladt a nyílt pályán, teljes sebességgel, amikor váratlanul kisziklott és kiugrott a sínekből. A motoros szerencsére nem borult fel, sőt a mintegy négy méter magas töltésről lefelé haladva folytatta útját.

A veszély határozottan nagy volt: minden pillanatban felborulhatott és összezúzódhatott volna a motoroskocsi. De hirtelen egyéb veszély is kerekedett. Azon a helyen, ahol a kisziklás történt, a vasúti töltés lábánál, attól mintegy öt méternyire húzódik el a Berzava-folyó. A töltésről lefutó motoros könnyen a Berzába zuhanhatott volna. A motoros azonban, amilyen váratlanul kisziklott s a töltésen lefelé haladt olyan hirtelen meg is állt a töltésen.

A vasútigazgatósághoz érkezett jelentés szerint így emberéletben nem esett kár, de még-

csak sérülés sem történt, sem a vonatkísérő személyzet, sem az utasok között.

A helyszínen megejtett első vizsgálat szerint a kisziklás minden bizonnyal az a körülmény okozta, hogy a kisziklás helyén a síneket összefogó pántok csavarja meglazulhatott vagy kiesett. Ezáltal lazulhatott meg a sín is. A vasútigazgatóság szakszolgálatot küldött ki a helyszínre, hogy megállapítsa, vajjon a tényeknek megfelelnek-e az első jelentés adatai? A kisziklás egyébként forgalmi zavart okozott, úgy hogy mintegy öt órán keresztül szünetelt a resicai vonalon a forgalom, amikor is a pályát helyreállították s a motorost a sínekre emelték.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

CORSÓ (Heyman): RACS NÉLKÜLI BÜRTÖM
APOLLÓ: FROU-FROU KISSASSZONY.
DORIAN: VESZÉLYES ZÓNA.
SCALA: KATIA

Kiadák: lakatlan déltengeri szigetek, szikla- szigetek és földnyulványok

Párizs, január hó.

Lehetetlenségnek hangzik, de tény, hogy a Földközi tenger, Európa legforgalmasabb kereskedelmi vonala még nincs teljesen felkutatva. Ugyanez áll az Adriára. Görögországtól keletre és Dalmácia partjai mellett százával láthatunk kis szigeteket, amelyek mind lakatlanok. Sokról még a térképrajzolók sem vettek tudomást. A görög admirális ez év tavaszán revíziót rendelt el a tengerészeti térképekre vonatkozólag és a haditengerészet térképészei több mint négyszáz kis szigeteckét „fedezték fel” az Egei tengeren. Görögország és Kisázsia között.

Azokon a szigetek, amelyek nem teljesen lakatlanok, halásznép él a legteljesebb elszigeteltségben a szárazföldtől. Nem lehetnének jobban elszigetelve a világtól akkor sem, ha a déltengeri szigetvilág valamelyik távolabbi pontján élénének.

Azok, akik el akarnak menekülni a civilizált létezés sok idegesítő és nyugtalanító velejárója elől, nem is választhatnának jobb helyet, mint ezeket a kis szigeteckéket, ahol senkisen zavarja őket, miközben a napsütötte partokon sátraikban élnek. Eltelhet két-három év is addig, amíg embert látnak a külvilágból, olyankor, amikor egy luxusyacht utasai elbarangolnak a szigetek között.

A szigeteket a görög haditengerészet és közvetve Európa térképészei csak most fedezték fel, de a modern Robinson Crusoeék már rég ismerik, sőt kisajátították.

Egy osztrák származású házaspár például Chalkidikétől délre egy kis fás szigeten lakik. A házaspár a világháború után hagyta el Ausztriát, teljesen megundorodva a civilizációtól.

Paul Hartmann egykori német tisztviselő egy dalmáciai szigeteckén inkább sziklaszigeten, Branon lakik már néhány év óta. Hartmann magakészítette kunyhóban él. Kunyhója hátsó fala a szikla, kis zöldségeskertje van és sokat halászik. Évente kétszer bevez Dalmáciába, ahol becsereéli szárított halait és főlőleszes terményeit sóra, gyufára, petróleumra és más olyan cikkekre, amiket maga nem tud előállítani.

Jean Duvivier francia kapitány Samos közelében Ioson él. Szomszédja is van, másfél kilométernyire Iostól van Latake szigete, itt telepedett le Corin francia festő. Duvivier és Corin „erős” társaságot élnek. Van olyan év, hogy négyszer-öttször is meglátogatják egymást.

Johann Wagner, volt berlini lakos egy Kiihy nevű sziklaszigeten él, amelynek terjedelme nincs több, mint másfél négyzetkilométer. Wagner, Duvivier, Corin és a többiek nem szeretik az idegeneket s nem szívesen beszélnek életmódjukról. Pedig ez igen egyszerű. Sokat halásznak, sokat üsznek kis zöldségeskertjüket ápolják és napjaik legnagyobb része azzal telik el, hogy fekszenek valamelyik tenger fölé kinyúló sziklán, sűtöttek magukat a nappal, figyelik a horgot és nem esnek el semmi.

A déltengeri szigetek „remetéi”

A déltengeri szigetvilág remetéinek, illetve Robinson Crusoe-eknek már más az élete. Ők annyira távol vannak a civilizált világtól, hogy az indulásuknak egészen más az előfeltétele. Maurice Legrand, egy 27 éves párizsi fiatal-

ember elhatározta, hogy menyasszonyával valamelyik elhagyatott kis déltengeri szigeteckén telepszik is és ott kisebb kolóniát alapít olyan párokból, akik szintén távol akarnak maradni a háborús és gazdasági válságos civilizációtól. Felhívásuk megmutatja, hogy milyen előfeltételek szükségesek az ilyen kivándorlásra.

Lakatlan szigetek bárki letelepedhetik

Legrand csak teljesen egészséges, fiatal párokat volt hajlandó magával vinni és többek között feltétlenül szabta meg, hogy az illetők vetessék ki a vakbelüket, manduláikat s valamennyi fogukat húzassák ki. *A szigeten távol minden kórháztól és fogorvosi rendeltől, csak műfogással lehet elkezdeni az életet.* A jelentkezők jó úszók legyenek, bírják a hőséget s Párizsból való elindulásukkor minden párnak legyen ezer dollárja. Három nappal Legrand hirtelményének megjelenése után már annyi volt a jelentkező, hogy Legrand kijelentette, expedíciójában nincs több hely. Legrandék sürgősen elindultak s azóta újabb és újabb csoportok alakulnak. Bevándorlási törvények az ilyenfajta letelepedést egyelőre nem korlátozzák. Azok a hatalmak, amelyek alá a távoli szigeteckék tartoznak, az egy Japán kivételével, csak azt kötik ki, hogy az illetők lakatlan

szigetekre költözködjének. Anglia, Amerika és Hollandia déltengeri, ausztráliai és keletindiai kormányzó, illetve „rezidensei” eddig egyetlen esetben sem tagadták meg a letelepedést azoktól a fehér emberektől, akik megundorodtak a civilizált világtól.

Dráma a Galapagos-szigeteken

Délamerika remetéi kontinensük legdélibb részének, a Tüzföldnek partmenti szigetét keresik fel a legszívesebben, ahol távol lehetnek az örökös forradalmaktól, katonai puccsoktól és diktátorváltásoktól. A misszionáriusok, akik a déltengeri szigetvilág legtávolabbi pontjaira is eljutnak évente legalább egyszer, általában jó véleménnyel vannak a modern Robinson Crusoeokról és a primitív életbe menekült telepesekről. Ritkán fordul elő csak, hogy egy ilyen telep harmóniáját valami megzavarja.

Galapagos közelében egy szigeten élt egy belga származású nő, akiről később kiderült, hogy rengeteg álnevet használt, de legtöbbször Lelang grófnőnek nevezte magát. A kalandornő is megundorodott Deauville és Nizza, Miami és Bermuda luxusától és szintén visszavonult a világtól, de a remeteélethez két férfit vitt magával s a szigeten a két férfi között vetélkedés indult meg és az egyik férfi megölte a másikat. A távoli szigeten lejátszódott drámáról annakidején bőven beszámoltak a lapok, arról azonban ritkán olvashatunk szenzációs tudósítást, hogy emberek évek óta harmóniában és békében élnek a világ valamelyik pontján.

A nyugalomnak és a harmóniának éppen egyik fő jellegzetessége, hogy nincsen benne semmi „érdekfeszítő” esemény. A napok derűs monofóniában peregen egymásután s csak kis szenzációk vannak: egy szokatlanul nagyméretű hal jutott a horogra, a kunyhó szomszédságában levő pálmában a majomesaládnak kicsinyei vannak s beljebb a ligetben újfajta madár tűnt fel. Ilyen szenzációk miatt nem érdemes külön tudósítokat gyorsjáratú hajón kiküldeni a szigetekre és száz dollárokért tudósításokat kábelezni. Ilyen eseményekért csak élni érdemes. Ezt vallják legalábbis a déltengeri szigetvilág remetéi.

P. H. Gy.

A Szamos-tartomány kereskedelmi kamarái az új cég-törvény módosítását kérik

A cégjegyzési törvénynek számos olyan szakasza van, amely az alkalmazásban módosításra, illetve kiegészítésre szorul. A végrehajtási utasításától függ a nagyfontosságú kérdések sorsa

Kolozsvárról jelentik: A Szamos-tartománybeli kereskedelmi és iparkamarák főtitkárai nagyfontosságú értekezletet tartottak szerdán este a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara helyiségében dr. Cioreanu Sabin, a Nemzeti Bank kolozsvári fiókjának igazgatója és a kereskedelmi kamara kormánybiztosának elnöklétével. Az értekezlet tárgyát az 1938. december 16-án életbelépett s annakidején részletesen ismertett cégjegyzési törvény gyakorlati alkalmazásának kérdése képezte. Megállapították, hogy a cégjegyzési törvénynek számos olyan szakasza van, amely az alkalmazásban módosításra, illetve kiegészítésre szorul s részletes tervet dolgoztak ki ebben a kérdésben, amelyet a nemzeti gazdasági minisztérium elé terjesztenek, hogy a törvény végrehajtási utasításának megszövegezésénél végrehajthatóak a szükséges módosításokat. Számos olyan kérdés van, amit az új cég-törvény végrehajtási utasításának meg kell tisztáznia. A törvény egyik szakasza kimondja, hogy a részvénytársaságok cégét jegyző személyeknek megfelelő szakképzettséggel és bizonyos időre terjedő kereskedelmi, illetőleg szakmai gyakorlattal kell rendelkezniük. Nem tisztázza azonban a törvény további része azt, hogy ez a rendelkezés csak a cégjegyző tisztviselőre és ügyvezető-igazgatóra vonatkozik-e, vagy az igazgatótanácsnak azokra a tagjaira is, akik mint az igazgatóság megválasztott tagjai jegyzik a vállalat cégét? Az értekezlet álláspontja ebben a kérdésben úgy alakult ki, hogy meg kell külön-

böztetni a részvénytársaság igazgatótanácsának választott tagjait és a cégjegyzésre az igazgatóság, vagy a közgyűlés által feljogosított tisztviselőket.

Részletesen megvitaták a cégek áthelyezésének kérdését is. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy bármely vállalat szabadon megváltathatta székhelyét, az új törvény azonban a székhelyváltást, illetve költözködést, akár csak az új cégek alapítását, egy különleges bizottság véleményezésétől teszi függővé, amely elbírálja, hogy szükség van-e ilyen természetű vállalkozásra ott, ahová a cég költözködni akar.

Azt is kimondja az új cég-törvény, hogy azoknak a kereskedőknek, akiknek engedélyük csak bizonyos árucikkek eladására ad jogot, ha üzletükben egyebet is tartanak, külön engedélyt kell szerezniük mindazoknak a cikkeknél árusítására, amelyekkel még foglalkozni akarnak. Nem határozza azonban meg a törvény azt, hogy azonos szakmába vágó árucikkeket lehet-e egy engedély alapján árusítani s tarthat-e a textilkereskedő például rövidáru, kötöttáru és divatcikkeket? Ha fenntartják a törvénynek ezt a rendelkezését, meg kell vonni a pontos határvonalakat is.

Az értekezlet még számos hasonló kérdést vitatott meg részletesen s az észrevételeket és javaslatokat emlékiratban közölni fogják a nemzeti gazdasági minisztériummal, kérve, hogy a végrehajtási utasítás megszövegezése során igyekezzenek ezeket a nehézségeket elhárítani.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900 félfévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félfévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, több helyen köd, az olvadás tovább tart.

Zürichi zárlat. Párizs 11.65, London 20.66, Newyork 442.56, Brüsszel 74.72 fél, Milánó 23.28, Amsterdam 240.60, Berlin 177 háromnyolcad, Prága 15.15, Varsó 83.62, Belgrád 10, Bucuresti 325.

BUCURESTIBE SZÁLLITJÁK STEFANESCU-GOANGA MERÉNYLŐIT. Kolozsvár. Saját tudósítónktól. *Stefanescu-Goanga* és *Enache Gruia* detektív elleni merénylet ügyében a befejezéshez közeledik a vizsgálat. A bűntény elkövetésével vádolt *Ufa Dumitru* és két tettestársának kihallgatása még folyik s kihallgatásának során a rendőrség különösen a vasgárdista szervezet terrorista csoportjainak működése felől informáltatja magát. Tekintve, hogy a súlyos gyanúval illetett diákok vallomásaik során olyan adatokat szolgáltatnak a rendőrségnek, amelyek arra engednek következtetni, hogy a kolozsvári csoport a főváros hasonló célból alakult terrorista csoportjaival állott szoros összefüggésben, az állambiztonsági hivatal úgy döntött, hogy ezeknek a száznak a kivizsgálása végett mindhármukat Bucurestibe szállítják és ott folytatják a további kihallgatásokat és szembesítéseket.

A posta is közvetít előfizetéseket a bel- és külföldi lapokra. A postaigazgatóság a következő közlésére kérte fel lapunkat: A postavezérgazgatóság 16066—1938. számú rendeletének értelmében a nagyközönség az ország bármely helységében a postahivatal utján előfizethet egy a belföldi, mint a külföldi lapokra és folyóiratokra. Az előfizetéseket a közönség a legelőnyösebb feltételekkel eszközölheti. Ehhez elegendő, ha szóbelileg fordul az ország bármely postahivatalához, ahol rendelkezésére bocsátják az előfizethető lapok és folyóiratok névsorát. A posta utján előfizetők ingyenes nyugta ellenében lefizetve a lapokon megjelölt előfizetési díjakat, sok fáradságtól és külön költségtől kímélik meg magukat. Érdekes ujtása ennek a rendeletnek, hogy lehetővé teszi a külföldi lapokra és folyóiratokra való előfizetést, anélkül, hogy be kellene mutatni a Nemzeti Bank engedélyét. A külföldi lapok előfizetését leiben lehet kifizetni és a Nemzeti Bank engedélyét a postaigazgatóság szerzi meg.

HALÁLOS ÍTÉLET VÁR A GUTTMANN-HÁZASÁR FŐVÁROSBAN ELFOGOTT GYILKOSAIRA. Bucurestiből jelentik: Jelentették, hogy a Guttman házaspár gyilkosát elfogták. Megállapították, hogy a tettes Klein Rudolf harminchat éves cernauti lakos, akit rablógyilkosságért már régebben kényszermunkára ítélték s július 28-án szökött meg négy más fegyencsel együtt a targu-ocnai sóbányából. A fegyencnek a fővárosba jöttek és Klein Rudolfnak sikerült munkakönyvet szereznie és Mihai Butatica név alatt segédnek állott be Guttmannhoz. A gyilkost egy fővárosi kocsmában tartóztatták le. A rendőrségen beismerő vallomást tett. Az új büntető törvények szerint a rablógyilkosságért halálbüntetés jár. Klein Rudolf az első, aki a büntetőtábla előtt ilyen váddal terhelten fog megjelenni.

HAMIS UTLEVELEK KIBOCSÁTÁSÁÉRT LETARTÓZTATTÁK A MILANÓI HAITI KONZULT. Milánóból jelentik: Milánóban letartóztatták Pietri Nicolozio olasz alattvalót, Haiti és Libéria köztársaságok milánói konzulátusának képviselőjét. Nicolozio bevallotta, hogy mintegy hatvan hamis haiti utlevélet állított ki lengyel és német zsidók részére.

Az „Astra” kapta meg a sepsiszentgyörgyi mozi bérletét. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A városi mozi 1939—1943. időre szóló bérbeadása, kétszeri árlejtés után, dőlt el. Az első árverésen özv. Zablau Miklósné kapta meg a bérletet évi százharminckétezer leiert. Többoldali fellebbezésre a belügyminiszterium megsemmisítette a döntést és új árlejtést kiírását rendelte el. Az újabb árlejtésen az Astra ajánlatát fogadta el a város, amit a belügyminiszterium is jóváhagyott.

Cirtiu Adrian hangversenye Nagyváradon. Cirtiu Adrian, a kiváló tenorista január 18-án este 9 órai kezdettel hangversenyt ad a Dorian filmszínházban. Azoknak, akik őt hallották a bécsi rádióban, vagy két év előtti nagyváradai hangversenyén talán még most is fülükbe cseng a művészi énekes meleg és kultúrát hangja. Cirtiu Adrian romániai körútja során keresi fel Nagyváradon és színvonalas, valóban magas művészetet képviselő műsort állított össze egyetlen váradai hangversenyére. — Zongorán. Ma callik Gabriella fogja kísérni. Egyébként a hangverseny védnöke Hodor Victor helytartóság főtitkár.

Ritók Emma — 70 éves. Budapestről jelentik: A Magyar Irónők Köre meleg ünneplésben részesítette Ritók Emma dr. írónőt hetvenedik születésnapja alkalmából. Gróf Esterházy Mórinné mondotta a megnyitó beszédet, majd Rédey Tivadar dr. méltatta Ritók Emma írői munkásságát. Ascher Oszkár Ritók Emma műveiből olvasott fel. Dr. Havel Józsefné, Halmi Bódog dr., Fabricius Henrikné, Liskáné Simonffy Margit és Vándor Iván mondott még köszönetet. — Ritók Emma dr., a kiváló magyar írónő nagyváradai származású. Az édesapja a törvényész elnöke volt és nagy szerepet vitt a város társadalmi életében. Ritók Emma több regényében és novellájában is vannak váradai vonatkozások s bár ő maga régen elszakadt innen, mindég szeretettel gondolt ifjúsága városára.

Vadnak nézte vadásztársá lábszárvédőjét — és rálőtt. Marosvásárhelyről jelentik: Szászrégen határában könnyebb vadászerencsétlenség történt. A vadásztársaság egyik tagja rálőtt Brunhauer László nyugalmazott huszárszázadosra. A sérteket a százados lábszárába furódtak. A sebesültet azonnal beszállították a marosvásárhelyi szanatóriumba, ahol a sérteszemeket eltávolították a sérült lábszárból. Kiderült, hogy a vadásztársaság egyik tagja a bokrok közt elhaladó százados lábszárvédőjét vadnak nézte s hirtelen rátűzött.

Oravicián tizenegy embert harapott meg egy veszettkutya. Oraviciai tudósítónk jelenti: Egy veszettkutya nagy garázdálkodást végzett a városban. Tizenegy személyt harapott meg, míg le nem terítették. A kutya Butulea György pékmester tulajdona volt s először gazdáját s annak feleségét, gyermekét és az inas marta meg, majd kiszaladt az utcára s neki rohant a négy gyermekével együtt arra haladó Almaean György prefektusi tisztviselőnek s mindannyiukat megharapta. Utolsó áldozatai Craiovan Mária hivatalnoknő és kis gyermeke voltak. A veszett eb ezután az UDR faraktárának udvarára szaladt, ahol Popa György tisztviselőnek egy jólirányított lövéssel sikerült leterítenie. A tizenegy megsebesített személyt beutalták a kolozsvári Pasteur-intézetbe.

Constantában letartóztatták egy törököt, aki hatszázezer leies család után szökni akart. Bucuresti. Saját tudósítónktól. Constantában a kikötőrendőrség leartóztott egy nemzetközi szélhámost, aki a Besarabia névű hajón épp el akarta hagyni az országot. Garabet Galucian a neve, török állampolgár és félévvel ezelőtt jött az országba. Érintkezésbe lépett egy bucaresti szövőipari céggel, amelytől 600.000 lei értékű árut kapott bizományba. — Ő azonban egy bucaresti banknál zálogba tette az árut 150.000 leiert és ezzel az összeggel meg akart szökni.

Négy csoportban tizenegy csapat rajtolt a jégkorong-világbajnokságra. Bazelből jelentik: Három hét múlva, pontosabban február 3-án kezdődik meg Bazelben a jégkorong világbajnokság. A világbajnokság végső nevezési listáján 14 csapat szerepel: Kanada világbajnok, Anglia Európa-bajnok, Németország, Egyesült Államok, Magyarország, Finnország, Hollandia, Olaszország, Lettország, Lengyelország, Svédország, Svájc, Csehszlovákia. Finnország és Jugoszlávia első ízben szerepelnek a jégkorongvilágbajnokságon. A tizenegy csapatot négy csoportba — két négyes és két háromas csoportba — sorsolják. A csoport tagjai pont-ra és gólarányra körmérkőzést játszanak. Az egyes csoportok első helyezetteje bejut a középdöntőbe, ahol két négyes csoportba osztják őket. Ezek a mérkőzések már részben Bazelben, részben Zürichben történnek. A két csoport két-két első helyezetteje azután döntő körmérkőzést játszik. A győztes a világbajnok és ha egyben európai csapat, akkor Európa-bajnok is. Amennyiben — s ez valószínű — tengerentúli csapat lesz az első a soron következő legelső csapat nyeri az az európa-bajnoki címet.

Kiraboltak egy lakást Nagyváradon. Saját tud. Rejtélyes betörés ügyében nyomoz a nagyváradai rendőrség. Ismeretlen tettesek feltörték Pinter József mechanikus lakását, ahonnan az összes értéktárgyakat elvitték. A betörők kiürítették a szekrényeket, magukhoz vették Pinter ruhát és minden elemelhető értéket. Pinter kára több, mint 34 ezer lei.

Tűz a bucaresti Brancovenesc kórházban. Bucurestiből jelentik: Csütörtökön délután három óra után néhány perccel tűz ütött ki a főváros Brancovenesc kórházában. A tüzet a központi fűtés kéményének kigyulladására okozta. A tűzoltók gyorsan beavatkoztak és a tüzet hamarosan eloltották.

Továbbra is fogva marad a hamis állampolgársági igazolványok kiadásáért elítélt segédjegyző. Nagyvárad. Saját tud. Velnita Ioan hiripi közszéki segédjegyző szabadlábrahelyezési kérelmét tárgyalta ma a váradai tábla. A segédjegyzőt annakidején a törvényesek és a tábla hamis állampolgársági igazolványok kiállításáért 3 évi börtönrre ítélte. Az ügy fellebbezés alatt van és a segédjegyző a Semmitűszék ítéletéig kérte szabadlábrahelyezését. A tábla a kérelmet elutasította, így Velnita Ioan továbbra is az ügyészségi fogház lakója marad.

Leopárdvadászat — Angliában. Londonból jelentik: Angliában, Devonshire környékén az utóbbi napokban leopárdvadászat volt. Egy leopárdnak sikerült elszabadulnia az egyik állatkertből és a környékbeli erdőségekbe vetette be magát. A lakosságot érthető rémület fogta el. Vadászcsapatok indultak a leopárd üldözésére s több napig üldözték, de nem sikerült leterítenie. Csütörtökön reggel a vadállatot Primlez közelében jelezték s egy Yorke nevű őrmagy golyója végzett a vadállattal.

Pásztori Arkád hagyatékának ügye a nagyváradai tábla előtt. Nagyvárad. Saját tud. Pásztori Arkád egykori bicszadi bazilika rendű görög katolikus szerzetes Bicszadon levő 3000 holdas birtokát a hajdudorogi görög katolikus püspökségre hagyományozta nagyszegű készpénzzel együtt. Az impériumválasztás után az állam ki-sajátította a birtokot, mert a hajdudorogi püspökségnek nem lehetett ingatlana idegen államban. Időközben a hajdudorogi püspökségnek tudomására jutott, hogy Ginta Mária birtokán még van 15 hold terület a bazilika rendű szerzetes hagyatékából. Miklóssy püspök, a hajdudorogi görög katolikus egyházmege akkori kormányzója írott meghatalmazást adott egy romániai ügyvédnek, hogy a birtok ügyében eljárjon és a földhat irassa a hajdudorogi püspökség nevére. A szatmári törvényesek elutasította a keresetet azon a címen, hogy a tulajdonjogi perek 32 év után elévülnek. Fellebbezés folytán ma tárgyalta a váradai tábla a bonyodalmas ügyet, a tárgyalást azonban elhalasztották, mert Miklóssy püspök időközben meghalt és az általa adott ügyvédi meghatalmazás érvényét veszítette.

Sulyos balesetek a sikos utakon Nagyváradon. Saját tud. A néhány napja tartó olvadás ügytönkretette a központtól távolies utcák járdáit, kövezetét, hogy azokon már szinte életveszélyes a közlekedés. Pénteken két sulyos szerencsétlenség történt a csuszós utak miatt. Boneta Péterné 53 éves asszony a Lunei-utcában oly szerencsétlenül esett el, hogy jobblába eltört. Verebes Imre 66 éves Vornicului-utcai lakos, az egyik vasutj átjárónál a sínen csúszott el. Esése következtében ulyos belesérüléseket szenvedett. — Mindkettőjüket a mentők szállították a köz-kórházba.

Piaci árak Nagyváradon. Terményárak: Buza 400—410, rozs 300, árpa 430—440, zab 410—420, tengeri 350. Zöldség kilója 2—4 lei, krumpli kilója 3—4 lei, vöröshagyma kg 6 lei, káposzta fejenként 3—6 lei, karfiol db 5—15 lei, retek 2 db 1 lei. Szarazbab kg 8—12, borsó 12—16, tengeridara 8, lencse kg. 10, köles kg. 12, mállólszt kg 5, tea-vaj kg 90, házivaj 70—80, juhturó kg 40, tejfel kg 26, tej literje 4—5 lei, tojás párja 6—7 lei. Marhahus kg 23, növendék 25, borju 32, disznó 30—34, juhhus 20, zsirnakvaló szalonna 36—38, paprikás szalonna 48. Fehér kenyér 8.50, barna 8 lei.

Tóth Tihamér legszebb könyvei:

Hiszek egy Istenben	240 lei
Hiszek Jézus Krisztusban	240 "
Hiszek az Egyházban	240 "
Hiszem az örök életet	240 "
Krisztus Király	240 "
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	240 "
Tizparancsolat I.	240 "
Tizparancsolat II.	240 "
Miatyánk	280 "
Üdvözlégly Oltáriszentség	223 "

RADIO

VASÁRNAP, JANUÁR 15.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istenisztelet közvetítése. Majd: Egyházi zene adása. 12 A katonai nevelés órája. 13 Hírek. 13.10 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése. Majd a hangverseny végén körülbelül 14.10 Hírek. 14.30 Déli zene. 15.05 Vidám műsor. 18 A Stanesco zenekar hangversenyének közvetítése. 19 A hétről. 19.15 Szórakoztató zene adása. 20 A nemzet órája. 21 Hangjáték előadás. 22 Hírek. 22.15 Tánccsok. 23 Hírek. 23.15 Operettlemezek közvetítése. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9 Lemezek. 9.40 Hírek. 10—10.55 Unitárius istentisztelet. Prédikál: Józán Miklós. 11—11.55 Református istentisztelet. Prédikál Muraközi Gyula. 12—13.15 Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Tornos Gyula S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi Zenekar. 14.20 „Világhíradó”. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 Telefongyári Dalkör. 17.30 „Áralakulás és árszabályozás”. 18 Hadnagyavatás. 18.30 Nótaszerző cigányprimások szerzői bemutatója. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Magyar nóták zongorán. 20.50 Sport. 21 A halhatatlan diák. Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JANUÁR 16.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Poenaru énekes hangversenyének közvetítése. 18.22 Eneklőfűrés. 18.40 Nanesco Tana énekel. 19 Felolvasás. 19.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 20 Felolvasás. 21.05 Felolvasás. 21.20 Mozart: A-dur zongorahármas. Utána Chebap zongoraművész. 22 Hírek. 22.15 Tánccsok. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Zongorasámok. 13.40 Hírek. 13.55 Énekszámok. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diáklőóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A bölcsőtől a játéksarokig”. Előadás. 18.30 Hegedűszámok. 19 „Séta a régi harci eszközök között”. 19.35 Az 1. honvédegyalozred zenekara. 20.05 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30 „Magyar táj magyar szemmel”. Előadás. 21.10 A Danzigi Rádió Európa-hangversenyének közvetítése. 22.05 Régi kedvelt hanglemezek. 22.40 Hírek. 23 Szalonfűrés. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek.

KEDD, JANUÁR 17.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Üzenetek. 18.17 Szórakoztató zene közvetítése. 19 Felolvasás. 19.15 Lacutz klarinét és Coscea saxofonművész hangversenyének közvetítése. 19.40 Így Pia északi dalokat ad elő. 20 Délszláv zene közvetítése gramofonlemezek. 20.50 Felolvasás. 21.05 Mozart: Requiem. 22.15 Fotinu Mária zongorázik. 22.45 Gramofonlemezek. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 16 Árfolyamhírek. 17.10 Aszonyoknak. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A volt német gyarmatok”. Felolvasás. 18.30 Énekszámok. 19.35 Cigányzene. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.50 „Egy nagy angol gyermekköltő”. 21.15 A Budapesti Hangversenyzenekar. 22 Külügyi negyedóra. 22.40 Hírek. 23 Zongorasámok. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Jazz. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.40 Franciányelvű előadás. 1.05 Hírek.

SZERDA, JANUÁR 18.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás.

18 A Luceafarul zenekar hangversenyének közvetítése. 19.10 Zenei történeti csevegés hanglemezekkel. 20 Felolvasás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21 Felolvasás. 21.15 Jianu fuvola- és Filionescu zongoraművész játéka. 21.35 Gutzianu Emilia énekesnő hangversenye. 22 Hírek. 22.15 Schumann gramofonlemezek. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diáklőóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Az ismeretlen Shakespeare”. Felolvasás. 18.30 Hátfaszámok. 18.50 „Felvidéki kuriák lakói”. Előadás. 19.20 Cigányzene. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: Háry János. Daljáték. 22.10 Hírek. 23 Időjárásjelentés. Majd: Hírek német és olasz nyelven. 23.55 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 19.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekeóra. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Popovici zongoraművész. Theodorescu hegedűs és Fontinu csellóművészek hangversenyének közvetítése. 19.40 Énekhatos. 20 Felolvasás. 20.20 Vendéglői zene. 21 A Filharmonikusok hangversenyének ismertetése. 21.15 A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemezek. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. Utána: Étrend. 9.40 Hírek. 10 Ó-szlávyelvű görög katolikus püspöki szentmise az ungvári székesegyházból. Szentbeszédet mond Stojka Sándor. 11.40 Vízkereszti vízszentelés az Ung partján. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Balalajkzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Beszkárt-zenekar. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 „Itt a farsang”. Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Tánccsok. 19 „Az India Ocean”. Felolvasás. 19.30 Hegedűszámok. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.20 Cigányzene. 21.10 Közvetítés a Városi Színházból: A korvillei harangok. Operett. 22.20 Hírek. 23.35 Időjárásjelentés. Majd: hírek német és olasz nyelven. 24.15 Hírek angol és francia nyelven. 24.25 Cigányzene. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, JANUÁR 20.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. 19 Felolvasás. 19.15 A Postás énekar hangversenye. 19.40 Felolvasás. 20 Cocorascu Magda zongorázik. 20.35 Közvetítés az Operaházból. A szünetekben: hírek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hegedűszámok. 13.40 Hírek. 13.50 Énekszámok. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diáklőóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Nagy olasz művészek és kiemesterek”. Előadás. 18.30 Cimbalmosszámok. 18.50 Sport. 19 „Politika és hadvezetés a magyar történelemben”. Előadás. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „Norma”. Dalmű. 22 Hírek. 23.30 Időjárásjelentés. Majd: Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Cigányzene. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, JANUÁR 21.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Cserkészóra. 18.15 A munka és öröm szarvezet órája. 19 Svájcekről lemezekkel. 20 Felolvasás. 20.15 Szórakoztató zene közvetítése. 21 Üzenetek. 21.15 Táncczene. 22.50 Strauss János. Keringő és polka. 23 Hírek. 23.15 Táncczene közvetítése a sinaiai kaszinóból. Majd: Híreknek adása külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A magyar sport küszöbönálló feladatai”. Előadás. 18.25 Magyar nóták. 19.20 A posta műszaki tanácsadójának közleménye. 19.35 A rádió szalonzenekara. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.50 Carmosine. Vigjáték. 22.30 Hírek. 22.50 Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek.

Az erdélyi képzőművészek kiállítása Budapesten

— Ünnepi vacsora a Fészek Klubban —

Budapest, január hó. Hirt adtunk annakidején arról, hogy az erdélyi művészek egy csoportja kiállítást rendez Budapesten. A kiállítás megnyitása akkor elmaradt s a Nemzeti Szalon termében csak a napokban nyílt meg a tárlat, amelyen a fiatalabb művészgeneráció tagjai vesznek részt. A budapesti sajtó kritikusa terjedelmes cikkekben számolnak be a kiállításról s megállapítható, hogy a fiatalabb erdélyi képzőművészek tárlatának nagy sikere van.

A kiállításon Bordy András, Jakab Anikó, Simon Béla, Kovács Ferenc, Szolvay Sándor, Szabó Béla, Kovács Géza, Gruzda János, Nagy Imre festményei, Gál Ferenc fali szőnyegek, Kós Károly és Debreceni László épület tervei, Szerváczius Jenő, Szabó József, Gallasz Nándor, Vágó Gábor szobrai feltűntek.

Csütörtökön este a Fészek Klubban vacsorát rendeztek az erdélyi művészek tiszteletére. A háziasszonyi tisztelet dr. Zsindely Ferencné töltötte be, a hagyományos borgazda tisztségét pedig dr. Zsindely Ferenc kultuszminiszteri államtitkár látta el. A vacsorán több pohárköszöntő is elhangzott, amelyekben a fejlődő erdélyi képzőművészetről emlékeztek meg meleg szavakkal.

Egy évi fogházra ítélték a vulkáni álorvost

Hamis orvosi diplomával „gyógyított” egy szélhámus

Deva. Saját tud. Veszedelmes szélhámus ügyében ítélték a napokban a dévai törvényszék büntetőtanácsa.

Stoian Nicolae szeben megyei, minden iskolázottság nélküli egyén hamis orvosi diploma segítségével egészségügyi megbízottnak nevezette ki magát Vulkánban. A „doktor úr” szorgalmasan kötöztette a beteget s rendelkezésekre az aszpirint és a kinint, egészen addig, amíg többrendbeli feljelentésre kiszállott Vulkánba Oprisan ügyész. Az ügyész melegen érdeklődött a „doktor úr” íratat után s a vizsgálat végén megkérte, hogy fáradjon el vele Devára. Itt azután az ügyész fogházban szállásolta el, mert meggyőződött, hogy Stoian Nicolae nemhogy orvosdoktor volna, de még középiskolai tanulmányait sem fejezte be.

A tárgyaláson elmondotta kalandor életét. Még egész kicsi korában rablóciányok kezébe került. A kis fenegyerek azonban nem ijedt meg, kirabolta a cigányokat és megszökött tőlük. Amikor ifjúvá cseperedett a jó pénzes lányos házakhoz járogatott és házassági igényekkel szedegetett egy kis hozományelőleget. Időközben komolyan megnősült, de felesége ott is hagyta. Pedig Stoian úr akkoriban kisegítő néptanító volt. 1935-ben illetve 36-ban kis csaláért börtönben is ült.

Most az enyhítő körülmények figyelembevételével 1 évi börtönnel és 3 évi jogvesztéssel koronázták meg a „botcsinálta doktor” eddigi áldásos működését.

MUNKÁCSAPATOK VONULTAK KI A BU-ZAUMEGYEI FÖLDCSUSZÁMLÁS HELYÉRE.

București. Saját tud. A buzaumegyei földcsuszamlás katasztrófális méreteket ölt. A vasut nagy munkáscsapatokat küldött ki a vasut vonal védelmére.

Szatmár egy éve a számok tükrében

Szatmár. Saját tud. A vármegyei prefektúra rendelkezésére, Szatmár város vezetősége pontos kimutatást készített elmúlt évi munkájáról. A kimutatáshoz részletes jelentést is csatoltak, amelyben felsorolják a városi közigazgatás nagyobb eseményeit. A jelentés azonban egyről nem emlíkezik meg, még pedig a törvényhatósági jog elmozdításáról, amely körülmény az intézmények egész sorát számolta fel. Így a többek között a városi egészségügyi tanácsot is feloszlatták és az eddig ide tartozott ügyeket a megyei egészségügyi tanács hatáskörébe sorozták.

A beérkezett ügyiratok száma 26.682, ebből 24.001-et intéztek el. A népesedési hivatal pontosan 12 ezer bizonyítványt adott ki, hatezer látta-mozást végeztek és 2499 új jövevény jelentkezését tartják nyilván. A város pénztárába — a városi üzemeiket kivéve — 13.762.066 lei folyt be, ebből kifizettek 13 és félmillió leit. A város pénzügyi helyzete tehát kiegyensúlyozottnak mondható.

Az anyakönyvi hivatal 491 házasságot jegyeztet be. Ez a szám az elmúlt évhez viszonyítva, közel tízszeresére nőtt, amit elsősorban a gazdasági helyzet hullámzásával lehet magyarázni. A szülések száma 1138, meghalt 807 ember, 123 egyén vallást változtatott. A jogügyi osztály hatalmas forgalmat bonyolított le. A különböző bírói fórumok előtt 972 esetben képviselte a várost.

A város területén 1388 ló, 2939 szarvasmarha, 2982 juh és 19.412 szárnyasállat található. A sertések száma 4567. Százitiz vagon élőállatot exportáltak Szatmárról Bécsbe, Prágába, Haifába, Drezdába.

A mentők 823 esetben nyújtottak első segélyt. A villamosmű bevétele 16 millió lei volt, kifizetett 15.644.309 leit. Az üzem 9 millió lei értékben beruházásokat végzett. Az 1937. évben szintén sokat fejlesztették a telepet. A vízmű bevétele négy és félmillió lei volt. A csőhálózatot tovább építették és e célból még nagy tervek várnak megvalósításra.

A mezőgazdasági iparok nagyszabású szemléje lesz a budapesti mezőgazdasági kiállítás

Budapestről jelentik: A március 22-én megnyíló országos mezőgazdasági kiállítás előkészületei már jelentősen előrehaladtak. A tenyésztéscsoportokban a bejelentések határideje már lejárt, feldolgozásuk még folyamatban van, annyi azonban máris megállapítható, hogy a bejelentések alapján a múlt évit is meghaladó létszámú és minőségű lesz a tenyészállatkiállítás.

A többi csoportokban is igen előrehaladtak az előkészületek. Az ideai kiállításnak kiemelkedő része lesz és bizonyosan nagy érdeklődést fog kelteni a mezőgazdasági iparok tárgykörébe vágó kiállítás, amelyet a földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági kísérletügyi intézményei rendeznek.

Ez a kiállítás felöleli az erjedési, konzerváló, a burgonyafeldolgozó iparok, a keményítő, keményítőszirup és krumplicukor gyártás, a szőlő, illetve a must- és borsfeldolgozás, a gabonafeldolgozás, a szárzáróipar, a sütőipar, a paprika- és takarmányipar ismertetését. A kiállítás a felsorolt mezőgazdasági termények ipari feldolgozásának bemutatásán kívül érzékeltetni fogja ezeknek az iparágaknak a mezőgazdasági termelőkkel való kapcsolatát és ennek megfelelően kiemelt szerepet fog játszani az ipari növények termesztésére vonatkozó adatokra is.

A kiállításban részt vesznek az Erjedéstani Állomás, a Szőlő és Borgazdasági Központi Kísérleti Állomás, a Székesfehérvári Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet, a Gabona- és Liszt-kísérleti Állomás, az Országos Chemiai Intézet, a szegedi és a kalocsai vegykísérleti állomások és az Állattenyésztési és Takarmányozási Kísérleti Állomás.

Ennek a kiállításnak az anyagát felhasználják a Budapesten ez év júliusában a nemzetközi mezőgazdasági ipari kongresszus alkalmából rendezendő mezőgazdasági ipari kiállítás céljaira is.

A kísérletügyi intézmények mezőgazdasági ipari kiállítását kiegészíti a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal kiállítási csarnokában a mezőgazdasági ipari késztermékek értékesítésére vonatkozó kiállítási anyag. Az országos mezőgazdasági kiállításnak a mezőgazdasági iparokra vonatkozó anyaga tehát részletes képet fog nyújtani ezeknek az iparoknak közgazdasági és mezőgazdasági jelentőségéről.

Ime, mit ajánl az ÁLLAMI SORSJÁTÉK ÚJ TERVE

Az Állami Sorsjáték III. és IV. osztályának a húzására még 132.610 nyermény maradt összesen:

310.096.000 LEI

értékben.

A következőképp vannak felosztva.

4 egyenként 6.000.000 lei s nyermény	24.000.000
44 " 1.000.000 " "	44.000.000
58 " 200.000 " "	11.600.000
504 " 100.000 " "	50.400.000
40000 " 3.636 " "	145.440.000
20000 " 912 " "	18.240.000
72000 " 228 " "	16.416.000

A JANUÁR 15-IKI HÚZÁSRA

ÚJITSA MEG MÉG MA SORSJEGYÉT

Érdekes német statisztika a dunai hajózásról

2114 kereskedelmi gőzös közlekedik a Dunán

Az egyik németországi lap a napokban pontos kimutatást közölt a dunai kereskedelmi hajózásról.

A kimutatás szerint legtöbb hajója Németországnak van a Dunán; utána Jugoszlávia, Románia, majd Magyarország s a többi ország következnek.

A részletes kimutatást egyébként itt adjuk: **Románia** 278 hajó, összesen 16.080 lóerővel, 171.504 tonnás uszályhajó és 25.670 tonnás olajszállító tank.

Németország 638 darab hajó összesen 55.809 lóerővel, 352.759 tonnás uszályhajó és 62.735 tonnás olajszállító tank.

Jugoszlávia 576 hajó 32.432 lóerővel, 289.742 tonnás uszályhajó és 30.440 tonnás tank.

Magyarország 263 hajó 20.342 lóerővel, 128.441 tonnás uszályhajó és 111.100 tonnás tank.

Cseh-Szlovákia 162 hajó 10.820 lóerővel, 99.592 tonnás uszályhajó és 9.951 tank.

Hollandia 85 hajó 8.280 lóerővel 32.453 tonnás uszályhajó és 20.635 tonnás tank.

Franciaország 80 hajó 4.950 lóerővel, 51.099 uszályhajó és 8.392 tank.

Anglia 32 hajó 4.800 lóerővel és 23.763 tank.

Aptékajánlatok

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

különbejárattal butorozott szoba, fürdőszobával 1 vagy 2 személynek, esetleg teljes ellátással is. Nagyvárad, Str. Averescu No. 37.

Allást kezes

szavanként 1 lei

Házvezetőnek

menne plébániára is, Révészné, Nagyvárad, Str. Vasile Conta 22.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Singer varrógép, keveset használt eladó. Ugyanott 1 és 2 szobás lakás kiadó. Nagyvárad Str. Codrilor 11.

Eladó

női télikabát és más ruhanemű. Nagyvárad, Str. Scotelei 10.

Megvételre

keresek jó állapotban lévő modernbb ebédőt vagy kombinált szobát. Címeket a kiadóba kérek.

Herbst

óra-, ékszerarúhá. Rezele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad. Doga, Omega óra 800-1000 lei és feljebb. Schaffhauseni óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karos aranyból. — Veszek arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Keresztény, bevezetett ügyvéd, — könyvterjesztésre felvevünk, Ecclesia könyvkereskedés, Nagyvárad, Strada Regele Carol II. 1. szám.

LEGUJABB

Mussolini jegyzéket adott át Chamberlainnak

Felsorolta benne azokat az eseteket, amikor Olaszország semmiképpen sem kezd európai háborúba. — A tárgyalások kudarcáról írnak az angol lapok

Rómából jelentik: Pénteken délután már meg lehetett állapítani, hogy az angol—olasz tárgyalások nem jártak azzal az eredménnyel, amelyet derülő körökben tőlük vártak.

Az olasz lapok egyelőre még annyit írnak, hogy Mussolini hangsúlyozta, hogy feltétlenül fenn akarja tartani a békét, de ugyanakkor feltétlenül ragaszkodik Olaszország Földközi-tengeri jogainak elismeréséhez. Mussolini és Chamberlain kölcsönösen leszögezték, hogy szükségesnek tartják a béke fenntartását és Mussolini külön hangsúlyozta, hogy folytatni akarja eddigi építő politikáját.

Londonból érkező jelentések szerint angol körökben csalódottság mutatkozik az eddigi tárgyalások eredménye tekintetében. Egyetlen kézzelfogható eredménynek azt tekintik, hogy Mussolini átadott Chamberlainnak egy jegyzéket, melyben felsorolja, melyek azok az esetek, amikor Olaszország semmiképpen sem kezd európai háborúba.

A lapok értesülései szerint szóba került a zsidóknak Abessziniában való letelepítése is. Chamberlain azonban azt válaszolta, hogy erről mindaddig tárgyalni nem lehet, amíg más jelentősebb európai problémák megoldását nem nyernek. Így a francia—olasz helyzet, a közép- és keleteurópai kérdések, valamint az új csehszlovák határok biztosítása nincsen elintézve. Ezekben a szokásos diplomáciai utak felhasználásával kell végleges megoldást keresni.

Londoni jelntés szerint a Daily Telegraph és a Times arról ír, hogy nem is vártak a római utólag semmiféle kézzelfogható eredményt. A Daily Telegraph szerint Mussolini igyekezett megértetni az angol államférfiakkal, hogy Anglia valóban akkor szolgálja a békét és a nemzetek közötti összhangot, ha felhagy a fegyverkezéssel. Angliának nincs szüksége arra, hogy újabb hadihajókat építsen, Németországnak és Olaszországnak viszont továbbra is erősen fegyverkeznie kell, mert változatlanul fennáll a vörös veszedelem.

Az angol sajtó nagy része általában részint holtpontra jutásról, részint pedig minden vonalon teljes kudarcról számol be a római tárgyalásokkal kapcsolatos cikkeiben.

Más lapok tudósítói viszont olasz körökből nyert értesülések szerint úgy vélik, hogy még jogosult némi bizakodás, mert Chamberlain és Mussolini még egy harmadik találkozásra is összejön egymással, amely bár csupán személyi természetű lesz, de nem lehetetlen, hogy éppen ez alkalommal tisztázódik a légkör és a telmerült ellentétek sorozata.

MÉG EGY UTOLSÓ MEGBESZÉLÉS CHAMBERLAIN ÉS MUSSOLINI KÖZÖTT.

Rómából jelentik: Az olasz—angol megbeszélések lényegi része véget ért. Mussolini és Cham-

berlain még pénteken délután egy utolsó megbeszélésre ül össze, de ez csupán kiegészítő jelleggel bír. A lapok hangsúlyozzák, hogy Chamberlain és Mussolini megbeszélései teljesen megfeleltek az olasz—angol egyezmény szellemének, mert alkalmat adtak arra, hogy a két állam vezetői a lényeges kérdésekben megismérjék egymás felfogását. Ez lehetővé tette az időszzerű európai kérdések szívélyes hangon való megvitatását.

A péntek reggeli olasz lapok s így köztük a Messagero is megállapítja, hogy a Földközi-tengeri egyensúly nem jött létre, már pedig a természetes egyensúly lehet a béke egyedüli biztosítója. Utja a müncheni szellemnek kell megnyilvánulnia, ha a vitát nyugvópontra akarják juttatni.

HITLER SEMLEGESSÉGI NYILATKOZATRA AKARJA BIRNI ANGLIÁT A FRANCIA—OLASZ VISZÁLY ÜGYÉBEN.

Párizsból jelentik: A francia és angol sajtó még óvatosan foglalkozik a római találkozóval. Csak annyit állapítanak meg, hogy mindkét fél törekedett a helyzet ismertetésére és a légkör tisztázására anélkül, hogy bármily kötelezettségeket vállalt volna. A lapok szerint Mussolini még keményebb hangot használt Chamberlainnel szemben, mint Hitler annak idején Godesbergben. Ezzel szemben Chamberlain állítólag hangsúlyozta, hogy Franciaország álláspontja helyes és igazságos.

Azt is megírják a lapok, hogy Hitler még hétfőn tanácskozást tartott Ribbentroppal és a német tábornoki karral és ennek eredményeként üzenettel küldték Pose államtitkár Mussolinihez. Pose állítólag közölte Rómában, hogy az Olasz követeléseket január 30-ig nem teljesítik, a birodalom gyűlésben állást foglal az olasz követelések mellett, amelyeket február 4-én pontosan körvonalozva nyilvánosságra hoznak. Egyidejűleg Hitler nyomást akar gyakorolni Angliára egy kölcsönös semlegességi nyilatkozat kiadása érdekében, hogy sem Anglia, sem Németország nem avatkozik bele az esetleges olasz—francia összetűzésbe. Ha ennek a lépésnek nem lesz eredménye, akkor Németország is hivatalosan bejelenti gyarmati igényeit.

Párizsban már az a hír is elterjedt, hogy az olasz kormány ultimátumot küldött a francia kormánynak. Ezt a hírt azonban hivatalos körökben cáfolják. Általában megállapítható azonban, hogy az olasz—francia viszonyban a feszültség egyre fokozódik.

Törökország új londoni követe

Ankarából jelentik Rüdji Arras volt török külügyminisztert londoni követté nevezték ki.

Az angol és a francia vezérkari főnökök hosszasan tanácskoztak egymással

Londonból jelentik: Gort tábornagy, a legfelsőbb angol vezérkar főnöke Olaszországban, a Dolomitokban töltötte szabadságát. Hazatérőben Párizsban megállapodott és hosszasan tanácskozást folytatott Gamelinnel, a francia vezérkar főnökével, valamint több más magasrangú francia katonatiszttel.

A Balkán-államok jegybankjai közös értekezletre gyűlnek össze

Belgrádból jelentik: A Balkán-szövetségbe tartozó államok nemzeti bankjainak elnökei január 17—18-án értekezletet tartanak. A bank-elnökök a négy szövetségi államot közösen érdeklő pénzügyeket és a pénzügyi téren való szorosabb együttműködés feltételeit beszélik meg.

Születési bizonyítvány az útlevelek mellett

Prágából jelentik: A Poledni List értesülése szerint a svájci, román, lengyel és finn hatóságok az országba érkező idegenektől az útlevelel kívül a születési bizonyítvány felmutatását is kéri. Ezáltal akarják megakadályozni a nem kívánatos elemek beszívargását.

A köztársasági spanyol kormány harctéri szolgálatra hívta be a 38—44 éveseket

A hadüzemek férfimunkásai felerészét is a frontra rendelték

Barcelonából jelentik: A köztársasági kormány Negrin elnökletével minisztertanácsot tartott, melyen elkeseredett katonai intézkedéseket határoztak el. Ennek megfelelően azonnal behívják frontszolgálatra az 1894—1900 közötti évfolyamokat, ezenkívül pedig tekintet nélkül minden köztisztviselőt frontszolgálatra köteleznek. A kormány feloszlatta az összes hadtáp és kiegészítő ezredeket és azoknak emberálmányát is a frontra küldte. Ugyanígy elrendelték, hogy a hadüzemekben dolgozó munkásoknak fele lehet férfi, a másik felének pedig a frontra kell mennie. A frontra távozó férfiak helyét női munkaerővel pótolják. A frontszolgálatra alkalmatlan vagy idős férfiakat sáncok ásására alkalmazzák.

A szlovákiai németek megoldatlan kérdései

Nagyszombatban házkutatást tartottak több németpárti vezetőnél. Karmasin szlovákiai német államtitkár Berlinbe utazott

Pozsonyból jelentik: A szlovákiai németek helyzete mindegyre jobban foglalkoztatja a szlovák közvéleményt. A „Cesko Slovo” legújabb száma nagy cikkben foglalkozik a német kérdéssel és megállapítja, hogy a Szlovákiában maradt németek helyzete távolról sincs megoldva. A németek a szlovák államhoz való viszonyát eddig még egyáltalán nem rendezték. A lap szerint ennek tulajdonítható, hogy a szlovák hatóságok éppen a napokban Nagyszombatban több németpárti vezető-embernél házkutatást rendeztek és egyeseket letartóztatással fenyegettek meg. A németek lapja, a „Grenzboote” tiltakozik az eljárás ellen. Együttal cáfolja a szlovák körökben terjesztett ama híreket, mintha a német és szlovák között a szlovák miniszterek és a német vezetők keddi megbeszélésén megegyezés jött volna létre. Sőt a hírekkel ellentétben a helyzet oda fejlődött, hogy Karmasin, a szlovák kormány német államtitkára ismét Berlinbe utazott.

Margaret Mitchell:

Elfujta a szél

Több mint kilencszáz oldal ez a hatalmas alkotás, amelyen szerzője hét évig dolgozott. Egy nagy szerelem és egy nép élet-halálküzdelmének regénye, de ugyanakkor döbbenetes hűségű történelmi munka és ragyogó lélektani tanulmányok sorozata. A cselekmény olyan bősodru, mint a kiáradt Mississippi — de ugyanakkor a lélekrajz, az emberábrázolás minden értéke is meg van benne.

Ára 264 lei és portó.

Singer és Wolfner kiadása.

Genfi Népszövetségi Tanács 104-ik ülészaka

A spanyol és a kínai kérdést tűzték napirendre

Genfből jelentik: A Népszövetség tanácsának 104-ik ülészaka január 16-án, hétfőn nyílik meg. Ezen az ülészakon csupán két politikai természetű kérdés kerül megtárgyalásra: a spanyol-kínai kérdés és a kínai helyzet. Az ülészak elnöke Sandler svéd külügyminiszter lesz. A Népszövetség tanácsa egyébként csupán társadalmi, emberbaráti és gazdasági kérdésekkel foglalkozik.

Az ülészak megnyitása előtt Bonnet külügyminiszter Genfben találkozik lord Halifax angol külügyminiszterrel, aki egyenesen Rómából érkezik a Népszövetség ülésére.